

autē cecitate sicut illi in foribus uisum
 cum subitaneis cooperti essent
 tenebris: unusquisque transitum
 ostii sui querebat. In se enim ele-
 menta dum conuertuntur. sicut in
 organo qualitatis sonus imuta-
 tur: et omnia suū sonum custodi-
 unt. Unde estimari ex ipso certo
 uisu potest. Agrestia enim in aqua
 conuertebantur: et quecumque
 erant natantia. in tra transibant.
 Ignis in aqua ualebat supra su-
 am uirtutem: et aqua exstinguen-
 tis nature obliuiscatur. Flāme
 econtrario corruptibilium animalium
 non uexauerunt carnes coam-
 bulantium: nec dissoluebant illam
 que facile dissoluebatur sicut gla-
 cies. bonam escam. In omnibus enim
 magnificasti populum tuum domine et
 honorasti. et non desperasti: in
 omni tempore et in omni loco as-
 sistens eis. **Explicit liber sapientie. In-
 cipit prologus in librum ecclesiastici.**

Multorum nobis et mag-
 norum per legem et pro-
 phetas aliosque qui se-
 cuti sunt illos. sapientia
 demonstrata est: in quibus oportet
 laudare israel. doctrine et sapientie
 causa. Quia non solum ipsos lo-
 quentes necesse est esse peritos: sed
 etiam extraneos posse et dicentes
 et scribentes doctissimos fieri.
 Auus meus ihesus postquam se amplius
 dedit ad diligentiam lectionis le-
 gis et prophetarum. et aliorum librorum
 qui nobis a parentibus nostris tra-

ditū sunt: uoluit et ipse scribere
 aliquid horum que ad doctrinam
 et sapientiam pertinent. ut desideran-
 tes discere. et illorum periti fieri.
 magis magisque attendat animo.
 et confirmetur ad legitimam ui-
 tam. Hortor itaque uenire uos cum
 beniuolentia. et attentiori studio
 lectionem facere: et ueniam ha-
 bere in illis in quibus uidemur se-
 quentes ymaginem sapientie. et
 deficere in uerborum compositione.
 Nam deficiunt uerba hebraica:
 quando fuerint translata ad ali-
 am linguam. Non autem solum
 hec: sed et ipsa lex et prophete.
 ceteraque librorum. non paruum ha-
 bent differentiam: quando inter
 se dicuntur. Nam in octauo et
 tricesimo anno. temporibus prolo-
 mei euergetes regis. postquam
 ueni in egiptum. et cum multum
 temporis ibi fuisset: inueni ibi
 libros relictos. non parue neque
 contempnende doctrine. Itaque
 bonum et necessarium putavi et
 ipse aliqua adclere diligentiam
 et laborem interpretandi istum
 librum: et multa uigilia attuli
 doctrinam. in spacio temporis
 ad illa que ad finem ducunt li-
 brum dare: et illis qui uolunt
 animum intendere. et discere que
 admodum oporteat instituire
 mores. qui secundum legem do-
 mini proposuerunt uitam age-
 re. **Explicit prologus. Incipit li-
 ber ecclesiastici.**

e d q

Omnis sapientia
a dño deo est: et
cū illo fuit semp.
et est ante euum.
Arenam maris ⁊
pluue guttas et
dies seculi: quis dinumerat? Al
titudinem celi et latitudinem
terre et pfundum abyssi: quis
dimensus est? Sapientiam dei p̄ce
dentem omnia: quis iuelligauit?
Prior omnium creata est sapia: et
intellectus prudentie ab euo.
Fons sapientie uerbum dei i ex
celsis: et ingressus illius man
data eterna. Radix sapie cui re
uelata est: et abutias illius q̄s
agnouit? Disciplina sapie cui
reuelata est et manifestata: et
multiplicationē ingressus illius
quis intellexit? Unus est altissi
mus creator omnium: omps. et
rex potens. et metuendus nimis:
sedens sup thronum illius. ⁊ do
minans deus. Ipse creauit illam
in spū scō. et uidit ⁊ diminerauit.
et mensus est: et effudit illam
super omnia opera sua. et sup
omniē carnem. Scđm datum su
um: prebet illam diligentib; se.
Timor dñi gloria et gloriatio et
leticia: et corona exultationis.
Timor dñi delectabit cor: et da
bit leticiam. et gaudiū in longi
tudine dierum. Timenti deum
bene erit in extremis: et in die
definctionis sue bñdicetur. Di
lectio dei: honorabilis sapientia.

Quib; autē apparuerit in uisu: di
ligunt eam in uisione. et in agni
tione magnalium suoy. Inicium sa
pientie timor dñi: et cum fidelib;
in uulua concreatus est. et cum
electis feminis graditur: et cū
iustis et fidelibus agnoscitur. Ti
mor dñi: scientie religiositas. Re
ligiositas custodiet ⁊ iustificabit
cor: iocunditatem atq; gaudiū
dabit. Timenti dñm bene erit: ⁊
in dieb; consolationis illius bene
dicetur. Plenitudo sapie timere
dñm: et plenitudo a fructib; illi.
Omne donum illius implebit a
generationib;: et receptacula a
thesauris illius. Corona sapie
timor dñi. replens pacem et salu
tis fructum: et uidit et dimine
rauit eam. Utraq; autē: sunt do
na dei. Scientiam et intellectū
prudentie sapia compertietur:
et glām tenentū se exaltat. Ra
dix sapientie timere dominū: ra
mi enim illius longeu. In thesau
ris sapie. intellectus et scientie
religiositas: execratio autē pecca
torib; sapientia. Timor domini:
expellit peccatū. Nam qui sine
timore est: non poterit iustifica
ri. Iracundia enī animositatis
illius: subuersio illius est. Usq;
in tempus sustinebit patiens:
et postea redditio iocunditatis.
Bonus sensus usq; in tempus
abscondet uerba illius: et labia
multoy enarrabunt sensum illi.
In thesauris sapie significatio

discipline: execratio autē peccati
cultura dei. **F**ili concupiscens sa-
pientiam. conserua iusticiam: et
deus p̄lebit illam tibi. **S**apientia
enim et disciplina timor dñi: et
quod placitum ē illi. fides ⁊ man-
suetudo: et adimplebit thesau-
ros illius. **N**on sis incredibilis
timori domini: et ne accesseris
ad illum duplici corde. **N**e fueris
ypocrita in conspectu hominū:
et non scandalizeris in labijs tu-
is. **A**ttrade in illis ne forte cadas.
et adducas anime tue inhonora-
tionē: et reueler deus absconsa-
tua. et in medio synagoge elidat
te: qm̄ accessisti maligne ad do-
minū. et cor tuum plenum est

Hdolo et fallatia. **I**
uli accedens ad seruitutem
dei. sta in iusticia et timore: et
prepara aīam tuam ad tempta-
tionē. **D**eprime cor tuum et sus-
tine: inclina aurem tuā. et exci-
pe uerba intellectus: et ne festi-
nes in tempore obductōis. **S**us-
tine sustentationes dei: comuni-
gere deo et sustine: ut crescat ī
nouissimo uita tua. **O**mnē qd̄
tibi applicatum fuerit accipe: et
in dolore sustine: et in humilita-
te tua patientiam habe: qm̄ in
igne probatur aurū et argentū;
homines uero receptibiles ī ca-
mino humiliationis. **C**rede deo
et recipabit te: et dirige uiam
tuam. et spera in illum. **S**erua
timorē illius: et in illo ueterasce.

Aetuentes dñm. sustinete mise-
ricordiam eius: et nō defleatatis
ab illo ne cadatis. **Q**ui timetis
dñm credite illi: et non euacua-
bitur merces ur̄a. **Q**ui timetis
dñm sperate in illum: et in oble-
tatione ueniet uobis misericordia.
Qui timetis dñm diligite illū:
et illuminabūtur corda ur̄a. **R**e-
spicite filii nationes hominū: et
scitote qm̄ nullus spauit in dño
et confusus est: p̄mansit ī man-
datis eius. et derelictus est. **A**ut
quis inuocauit illum: et desper-
it eum? **Q**m̄ pius et misericors
est d̄s; et remittet in die tribula-
tionis peccata: et p̄tor est om-
nib; exquirentib; se in ueritate.
De duplici corde ⁊ labijs scelesti:
et manib; malefacientib; ⁊ pec-
catori terrā ingredienti duab;
uiuis. **D**e dissolutis corde. qui nō
credunt deo: et ideo nō protegen-
tur ab eo. **D**e hys qui p̄diderunt
sustinentiam: et qui derelique-
runt uias rectas: et diuiterunt
in uias prauas. **E**t quid faciet
cum inspicere ceperit dñs? **Q**ui
timent dñm non erunt incredi-
biles uerbo illius: et q̄ diligūt
illum conseruabūt uiam illius.
Qui timent dñm. inquirent
que beneplacita sunt ei: et qui
diligunt eum. replebūtur lege
ip̄ius. **Q**ui timent dñm. prepa-
rabunt corda sua: et in conspe-
ctu illius sc̄ficabunt animas
suas. **Q**ui timent dñm custodi-

ent mandata ipsius: et patientiam habebunt usque ad inspectionem illius. dicentes. Si penitentiam non egerimus: incidemus in manus domini. et non in manus hominum. Secundum enim magnitudinem ipsius: sic et misericordia illius cum ipso est.

Filij sapientie ecclesie iustorum: et natio illorum obedientia et dilectio. Iudicium patris audite filij dilecti: et sic facite ut salvi sitis. Deus enim honoravit patrem in filiis: et iudicium matris exquirens. firmavit in filios. Qui diligit dominum. exorabit pro peccatis: et continebit se ab illis: et in oratione dierum exaudietur. Et sicut qui thesaurizat: ita et qui honorificat matrem suam. Qui honorat patrem suum. iocundabitur in filiis: et in die orationis sue exaudietur. Et qui honorat patrem suum. vita uiuet longiore: et qui obedit patri. refrigerabit matrem. Qui timet dominum. honorat parentes: et quasi dominus seruiet hijs qui se genuerunt. in opere et sermone. et in omni patientia. Honora patrem tuum ut superueniat tibi benedictio a deo: et benedictio illius in nouissimo manet. Benedictio patris firmat domos filiorum: maledictio autem matris eradicat fundamenta. Ne gloriaris in contumelia patris tui: non est enim tibi gloria. sed confusio. Gloria

enim hominis ex honore patris sui: et dedecus filij. pater sine honore. Fili suscipe senectam patris tui: et ne contristes eum in uita illius. Et si defecerit sensu. ueniam da: et ne spernas eum in tua uirtute. Clemosina enim patris: non erit in obliuione. Nam pro peccato matris restituetur tibi bonum: et in iusticia edificabitur tibi. et in die tribulationis commemorabitur tui: et sicut in sereno glacies soluentur peccata tua. Quam male fame est qui relinquit patrem: et est maledictus a deo. qui exaspac matrem. Filij in mansuetudine opera tua perfice: et super hominum gloriam diligere. Quanto magis es. humilia te in omnibus: et coram deo inuenies gratiam: quam magna potentia dei solius: et ab humilibus honoratur. Altiora te ne quesieris. et fortiora te ne scrutatus fueris: sed que precepit dominus tibi. cogita illa semper: et in pluribus eius operibus: ne fueris curiosus. Non enim tibi necessarium: ea que abscondita sunt uideri oculis tuis. In superuacuis rebus: noli scrutari multipliciter: et in pluribus eius operibus: ne fueris curiosus. Plurima enim: super sensum hominum ostensa sunt tibi. Saulos enim supplantauit suspitio eorum: et in uanitate detinuit sensus illorum. Cor durum habebit male in nouissimo: et qui amat periculum. in illo peribit. Cor ingredies

duas vias. non habebit successus: et prauicornis in illis scandalizabitur. Cor nequam grauabitur in doloribus: et peccator adiciet ad peccandum. Synagoge superborum non erit sanitas. Frutex enim peccati eradicabitur in illis: et non intelligetur. Cor sapientis intelligitur in sapientia: et auris bona audiet cum omni concupiscentia sapientiam. Sapientis cor et intelligibile abstinebit se a peccatis: et in operibus iusticie successus habebit. Ignem ardentem extinguit aqua: et elemosina resistit peccatis: et deus inspector eius qui reddet gratiam. meminit in posterum: et in tempore calis sui inueniet firmitatem. IIII

Fili elemosinam pauperis ne defraudes: et oculos tuos ne transuertas a paupere. Animam esurientem ne despexeris: et non exasperes pauperem in inopia sua. Cor inopis ne affixeris: et non perahas datum angustiantis. Rogatione contribulati ne abicias: et non auertas faciem tuam ab egeno. Ab inope ne auertas oculos tuos propter iram: et non relinquant querentibus tibi retro maledicere. Maledicentis enim tibi in amaritudine anime: exaudietur precatio illius. Exaudiet autem eum: quia fecit illum. Congregationi pauperum affabilem te facito: et presbitero humilia animam tuam: et magnato humilia caput tuum. Inclina pauperi sine tristitia au-

rem tuam: et redde debitum tuum: et responde illi pacifica in mansuetudine. Libera eum qui iniuriam patitur de manu superbi: et non accide feras in anima tua. In iudicando esto pupillis misericors ut pater: et pro uiro matri illorum: et eris tu uelut filius altissimi obediens: et miserebitur tui magis quam mater. Sapientia filius suus uitam inspirat: et suscipit exquirentes se: et prebuit in uia iusticie. Et qui illam diligit: diligit uitam: et qui uigilauerint ad illam: complectentur placorem eius. Qui tenuerint illam: uitam hereditabunt: et quo introibit benedicet deus. Qui seruiunt ei obsequentes erunt sancti: et eos qui diligunt illam: diligit deus. Qui audit illam: iudicat gentes: et qui intuetur illam: permanebit confidens. Si crediderit ei: hereditabit illam: et erunt in confirmatione creature illorum: quoniam in temptacione ambulat cum eo: et in primis elegit eum. Timorem et metum et probationem inducet super illum: et cruciabit illum in tribulatione doctrine sue: donec temptet eum in cogitationibus illius: et credat anime illius. Et firmabit illum: et iter adducet directum ad illum: et denudabit absconsa sua illi: et thesaurizabit super illum scientiam: et intellectum iusticie. Si autem oberrauerit derelinquet eum: et tradet eum in manus inimici

sui. **F**ili conserva tempus: et de
 uita a malo. **P**ro anima tua: n̄
 confundaris dicere uerum. **E**st
 enī confusio adducens peccatū:
 et est confusio adducens glām
 et grām. **N**e accipias faciem ad
 uersus faciem tuā: nec adūsus
 aīam tuam mendatū. **N**e reue
 rearis proximū tuū in casu suo:
 nec retineas uerbum in tempe
 salutis. **N**on abscondas sapien
 tiam tuam: in decore eius. **I**n
 lingua enī sapīa dinoscitur: et
 sensus et scientia et doctrina in
 uerbo sensati: et firmamentum
 in operib; iusticie. **N**on cōtradi
 cas uerbo ueritatis ullo modo:
 et de mendatio ineruditōis tue
 confundere. **N**on confundaris cō
 fiteri peccata tua: et ne subicias
 te omni pro peccato. **N**oli resis
 tere contra faciem potentis: ne
 coneris contra ictum flumin. **P**ro
 iusticia agonizare pro aīa tua:
 et usq; ad mortem certa p iusti
 cia: et d̄s expugnabit pro te in
 micos tuos. **N**oli citatus ēē in
 lingua tua: et inutilis et re
 missus in operib; tuis. **N**oli ēē
 sicut leo in domo tua: euerrens
 domesticos tuos. et opprimens
 subiectos tibi. **N**on sit porrecta
 manus tua ad accipiendum:
 et ad dandum collecta.

Noli attendere ad possessio
 nes iniquas: et ne dixeris.
 est michi sufficiens uita. **N**ihil
 enim p̄derit: in tempe uindictę

et obductionis. **N**e sequaris in
 fortitudine tua concupiscentiā
 cordis tui: et ne dixeris. **Q**uom̄
 potui: aut quis me subiciet p̄pter
 facta mea. **D**s enim uindicans
 uindicare. **N**e dixeris. **P**eccauī:
 et quid m̄ accidit triste. **A**lissi
 mus enim: est patiens redditō.
De propiciatu peccatorū noli ēē
 sine metu: neq; adicias peccatū
 sup peccatum. **E**t ne dicas. **M**ise
 ratio dei magna est: multitudi
 nis peccatorū meorū miserebitur.
Misericordia enim et ira. ab illo cito
 proximat: et in peccatores respi
 cit ira illius. **N**e tardes conuerti
 ad d̄m: et ne differas de die in
 diem. **S**ubito enim ueniet ira
 illius: et in tempe uindictę dis
 perdet te. **N**oli anxius ēē in di
 uiciis iniustis: non enī p̄derunt
 in die obductionis et uindictę.
Non uentiles te in omnem uen
 tum. et non eas in omnē uiam:
 sic enim peccatorū p̄batur in du
 plici lingua. **E**sto firmus i uia
 d̄ni. et in ueritate sensus tui et
 scientia: et p̄sequatur te uerbū
 pacis et iusticie. **E**sto mansuet
 ad audiendum uerbū dei. ut in
 telligas: et cū sapientia p̄feres
 responsum uerum. **S**i est tibi
 intellectus. responde proximo:
 sin autē. manus tua sit sup os
 tuum: ne capiaris in uerbo in
 disciplinato. et confundaris. **H**o
 nor et glā in sermone sensati:
 lingua uero imprudentis. sub

uersio ipsius est. Non appelleris
 susuro in uita tua: et lingua
 tua ne capiaris. et confundaris.
Sup furem enī est confusio et pe
 nitentia: et deuotatio pessima
 sup bilinguem. **S**usurratori autē:
 odium et inimicitia et contumelia.
Iustificata pusillum: et magnum si
 mali fieri pro **VI** muliter.
Amico: inimicus proximo.
Improperiū enim et contumeliā
 malus hereditabit: et omnis pec
 cator. inuidus et bilinguis. Non
 te extollas in cogitatione anime
 tue uelut taurus; ne forte elida
 tur uirtus tua p̄ stulticiam. et
 folia tua comedat. et fructus tu
 os perdat: et relinquareis uelut li
 gnum aridum in heremo. **A**ni
 ma enī nequam dispdet qui se
 habet; et in gaudium inimici
 dat illum: et deducet in sortem
 impior. **V**erbum dulce multipli
 cat amicos. et mitigat inimicos:
 et lingua eucharis in bono hōie
 habundabit. **M**ulti pacifici sint
 tibi: et consiliarius sit tibi unū
 de mille. **S**i possides amicū. in
 temptatione posside eum: et ne
 facile credas ei. **E**st enī amicus
 scdm̄ tempus suū: et non p̄ma
 nebit in tempe tribulatois. **E**st
 et amicus qui conuertitur ad
 inimicitias: est et qui odium
 rixam et conuicia denudabit.
Est autē amicus locus mense:
 et non p̄manet in die necessita
 tis. **A**micus si p̄manserit fixus.

erit tibi quasi coequalis: et in
 domesticis tuis fiducialit̄ ager.
Si humiliauerit se contra te: a
 facie tua abscondet se. **A**nanimē
 habebis amicitiam bonam. **A**b
 inimicis tuis separare: et ab a
 micis tuis attende. **A**micus fide
 lis: fortis protectio. **Q**ui autē
 inuenit illum: inuenit thesau
 rum. **A**mico fideli nulla est com
 paratio: et non est digna ponde
 ratio auri et argenti. contra bo
 nitatem fidei illius. **A**micus fi
 delis. medicamentū uite et im
 mortalitatis: et qui metuumt
 dñm. inueniunt illum. **Q**ui ti
 met dñm eque habebit amicitia
 am bonam: qm̄ secundū illum
 erit amicus illius. **F**ili a iuuen
 tute tua excipe doctrinam: et
 usq; ad canos inuenies sapien
 tiam. **Q**uasi is qui arat et semi
 nat accede ad eam: et sustine bo
 nos fructus illius. **I**n opere enī
 ipsius exiguum laborabis: et
 cito edes de generationib; illius.
Quam aspera est nimū sapia
 indoctis hominib;: et nō p̄ma
 nebit in illa excors. **Q**uasi lapi
 dis uirtus p̄batio erit in illis:
 et nō demorabuntur proicere il
 lam. **S**apia enim doctrine se
 cundum nomen est eius: et nō
 multis ē manifesta. **Q**uib; au
 tem cognita est: p̄manet usq; ad
 conspectum dñi. **A**udi fili. et acci
 pe consilium intellectus: et ne
 abicias consilium meū. **I**nice

pedem tuū in compedes illius: et in torques illius collum tuū. Subice humerum tuū. et porta illam: et ne accideris uinculis eius. In omni animo tuo accede ad illam: et in omni uirtute tua conserua uias eius. Inuestiga illam. et manifestabitur tibi: et continens factus ne derelinquas eam. In nouissimis enim iuenies requiem in ea: et conuertetur tibi in oblectationē. Et erunt tibi compedes eius in protectione fortitudinis. et bases uirtutis: et torques illius in stola glorie. Decor enim uite est in illa: et in uinculo illius alligatura salutaris. Stola glorie indues eam: et coronam gratulationis suppones tibi. Noli si attenderis michi disces eam: et si accommodaueris animū tuum. sapiens eris. Si inclinaueris aurem tuam. excipies doctrinam: et si dilexeris audire. sapiens eris. In multitudine pb̄oz prudentiū sta. et sapientie eoz ex corde coniungere: ut omnē narrationem dei possis audire: et puerbia laudis non effugiant a te. Et si uideris sensatum: euigila ad eum: et gradus ostiorum illius exeret pes tuus. Cogitatum habe in p̄ceptis dei. et in mandatis illi maxime assiduus esto: et ipse dabit tibi cor. et concupiscentia sapie dabitur tibi. **VII**

Noli facere mala: et nō te

apprehendent. Discede ab iniq: et deficient mala abs te. Non semines mala in sulcis inuistie: et non metes ea in septuplum. Noli querere ab homine ducatum: neq: a rege cathedram honoris. Non te iustifices ante deum. qm̄ agnitor cordis ipse est: et penes regem noli uelle uideri sapiens. Noli querere fieri iudex. nisi ualeas uirtute irrumpe iniquitates: ne forte extimescas faciem potentis. et ponas scandalum i agilitate tua. Non pecces i multitudine ciuitatis: nec te immittas in poplū. Neq: alliges duplicia peccata: nec enim eris i uno immunis. Noli ee pusillanimis in anima tua. Exorare et facere elemosinam: ne despicias. Ne dicas. In multitudine munerū meoz respiciet d̄s: et offerente me deo altissimo. munera mea suscipiet. Non irrideas hōiem in amaritudine anime: est enī qui humiliat et exaltat. circum spectoz d̄s. Noli amare mendacium aduersus fr̄em tuū: neq: in amicum similiter facias. Noli uelle mentiri omne mendatiū: assiduitas enī illius n̄ est bona. Noli uerbosus ee in multitudine pb̄oz: et non iteres uerbū in tua oratione. Non oderis laboriosa opera: et rusticationē ab altissimo creatam. Non te reputes: in multitudine indisciplinator. Nemento ire: qm̄ non

Humilia ualde
 in uirtute carnis
 te uertis. Noli puane
 nam p̄uana d̄fere
 em̄ castimū auro
 Noli d̄fendere a
 a te bona: quam
 m̄de d̄i. Sicut a
 illius: super autem
 seruū in uirtute
 p̄uauit d̄m̄. Sicut
 d̄m̄: seruus sensa
 d̄fere: quasi aia
 seruus illū. Sicut
 regem derelinquas
 tu r̄m̄: attende
 sunt uirtute. p̄fere
 p̄m̄ sunt. erudi
 a illos a p̄uana
 ser. serua corpus
 d̄m̄. Sicut d̄m̄
 de ap̄s feceris: et
 da illam. Sicut
 d̄m̄ aiam tuam. nō
 d̄m̄: et odibū nō
 tu r̄m̄. Sicut
 te p̄uana matris
 d̄m̄. Sicut
 d̄m̄ non fides: et
 p̄uana et illi r̄m̄.
 tu tua tunc d̄m̄: et
 d̄m̄. Sicut
 tu d̄m̄ dilige eum
 d̄m̄. Sicut
 d̄m̄. Sicut
 d̄m̄. Sicut

tardabit. Humilia ualde spm̄
 tuū: qm̄ uindicta carnis impi.
 ignis et uermis. Noli puaricari
 in amicum pecuniā differentē:
 neq; fr̄em carissimū auro spre
 ueris. Noli discedere a muliere
 sensata et bona: quam sortitus
 es in timore dñi. Gratia enī uere
 cundie illius: super aurum. Non
 ledas seruū in ueritate operantē:
 neq; mercennariū dantem ani
 mam suam. Seruus sensatus:
 sit tibi dilectus. quasi aīa tua.
 Non defraudes illum libertate:
 neq; inopem derelinquas illum.
 Pecora tibi sunt attende illis:
 et si sunt utilia. pseuerent apd̄
 te. Filij tibi sunt. erudi illos: et
 curua illos a puericia illoꝝ. Filie
 tibi sunt. serua corpus illaz: et
 non ostendas hilarem faciem
 tuam ad illas. Trade filiam. et
 grande opus feceris: et homini
 sensato da illam. Mulier si est
 tibi sc̄lm̄ aīam tuam. nō proici
 as illam: et odibili nō credas te
 in toto corde. Honora patrem tu
 um: et gemitus matris tue ne
 obliuiscaris. Memento. qm̄ nisi
 pillos non fuisses: et retribue il
 lis quomodo et illi tibi. In tota a
 nima tua time dñm: et sacerdo
 tes illius sanctifica. In om̄i iur
 tute tua dilige eum qui te fecit:
 et ministros eius non derelin
 quas. Honora dñm. ex tota aīa
 tua: et honorifica sacerdotes;
 et purga te cum brachys. Da

illis partem sicut mandatū est
 tibi. primitiaz et purgationis: et
 de negligentia tua purga te cū
 paucis. Datum brachioꝝ tuoꝝ.
 et sacrificium sc̄ificationis offe
 res dño: initia sc̄oꝝ. Et pauperi
 porrige manū tuam: ut pficia
 tur propiciatio et b̄ndictio tua.
 gratia dati. in conspectu omnis
 uiuentis: et mortuo nō phibeas
 gr̄am. Non desis plorantib; in
 consolatione: et cum lugentib;
 ambula. Non te pigeat uisitare
 infirmū: ex hys enim in dilec
 tione firmaberis. In omnib; ope
 rib; tuis memorare nouissima
 tua: et in eternum nō peccabis.

Non litiges cum **VII**
 homine potente: ne forte
 incidas in manus illius. Non
 contendas cū uiro locuplete: ne
 forte econtrario cōstituat litem
 tibi. Stultos enim pdidit aurū
 et argentum: et usq; ad cor re
 gum extendit et conuicit. Non
 litiges cū homine linguato: et
 ne struas in ignem illius ligna.
 Non cōmunicēs homini idocto:
 ne male de p̄genie tua loquatur.
 Ne despicias hōiem auertentē
 se a peccato: neq; improperes ei.
 Memento: qm̄ in corruptione
 omnes sumus. Ne spernas ho
 minē in sua senectute: etenim
 ex nobis senescunt. Noli de mor
 tuo inimico tuo gaudere: sc̄ies
 qm̄ omnes morimur. et in gau
 dium uolumus uenire. Ne despi

cias narrationes p̄broy sapien-
 tium: et in puerbis eorum con-
 uersare. Ab ipsis enim discas sa-
 pientiam et doctrinam intelle-
 ctus: et seruire magnatis sine
 querela. Non te p̄tereant narra-
 tio senoy. et ip̄i enim didicer̄t
 a patrib; suis: q̄m ab ip̄is discas
 intellectum. et in tempe necessi-
 tatis dabis responsum. Non in-
 cendas carbonēs peccatoy. argu-
 ens eos: et ne incendaris flam-
 ma ignis peccoy illoy. Ne con-
 tra faciem stes contumeliosi: ne
 sedeas quasi insidiator ori tuo.
Noli fenerare homini fortiori-
 te: qd̄ si feneraueris. quasi pdi-
 tum habe. Non spondeas super
 uirtutem tuā: quod si sponde-
 ris. quasi restituens cogita. Non
 iudices contra iudicem: quoniam
 sc̄dm̄ qd̄ dignum ē iudicat. Cū
 audace non eas in uia: ne forte
 grauet mala sua in te. Ip̄e enī
 sc̄dm̄ uoluntatē suam uadit: et
 simul cū stulticia illius peries.
Cum iracundo ne facias rixam:
 et cū audace non eas in desertū:
 q̄m quasi nichil est ante illum
 sanguis: et ubi non est adiuto-
 rum. elidet te. Cum fatuus con-
 silium nō habeas: non enī pote-
 runt diligere. nisi que placent
 eis. Coram extraneo ne facias
 consiliū: nescis enī quid pariat.
 Non om̄i homini cor tuū mani-
 festes: ne forte inferat tibi grām.
 et conuicietur tibi. **LX**

Non zeles mulierem sinus tui:
 ne ostendat sup te maliciā
 doctrine nequam. Non des mu-
 lieri potestatem anime tue: ne
 ingrediatur in uirtute tua: et
 confundaris. Ne respicias mulie-
 rem multiuolam: ne forte inci-
 das in laqueos illius. Cum salta-
 trice ne assiduius sis. nec audias
 illam: ne forte pereas in effica-
 tia illius. Virgine ne conspicias:
 ne forte scandalizeris in decore
 illius. Non des fornicarij ani-
 mā tuam in ullo: ne perdas te
 et hereditatem tuā. Noli circum-
 spicere in uicis ciuitatis: nec ob-
 erraueris in plateis illi. Auerre
 faciem tuam a muliere compra:
 et ne circūspicias speciem alienā.
Propter speciem mulieris. multi
 pierunt: et ex hoc concupiscentia
 quasi ignis exardescit. Omnis
 mulier que est fornicaria: quasi
 stercus in uia conculcabitur. Spe-
 ciem mulieris aliene multi ad-
 mirati. reprobi facti sunt: colloq-
 uum enī illius quasi ignis exar-
 descit. Cum aliena muliere ne se-
 deas omnino. nec accumbas cū
 ea sup cubitum. et nō alterceris
 cum illa in uino: ne forte decli-
 net cor tuum in illā: et sanguis
 tuo labaris in pditionem. Non
 derelinquas amicum antiquū:
 nouus enim nō erit similis illi.
Vinum enī nouum: amicus no-
 uus. Verterascit: et cum suau-
 tate bibes illud. Non zeles glo-

opus petens: nō enī
 cura se illius futurū
 placet tibi inuana
 bonis qm̄ usq; ad infero-
 rebus impus. Longe
 potestatem
 moti: et non suspicari
 motes. Et si accesseris
 noli aliquid committere
 a uisum uiam tuā. C
 me tuus fecit: qm̄ m
 uoy: ingreditis: et su
 a uoluntatem a uoluntate
 in uirtute tuam. caue te
 mo tuo: et cū sapientib;
 bonis tracta. Non uultu
 mouit: et in timore de
 p̄tando. et in sensu ser
 motes dei: et omnis euari
 te in p̄ceptis altissimi. J
 in uirtutum opera laudat
 re p̄ceptis populū in sapi-
 entia sui: in sensu uo sen-
 tibus. Terribis est in ciui-
 la bono inuolatus: et ten-
 tus in uirtute suo. sc̄dm̄
 sapientia uirtutis. **X**
 in domo: et in p̄ceptis sen-
 tibus enī. Sc̄dm̄ iudicem
 se et minister eius. Et qu
 moti est ciuitatis: tales e
 motes in ea. Rex insipie
 p̄ceptis suum: et ciuitate
 inuolatus p̄ceptis su
 in manu dei potest
 et exortabilis omnis in
 moti: et uilem redder
 motes sc̄dm̄ illam

riam et opus pectoris: nō enī scis
 que futura sit illius subuersio.
Non placeat tibi iniuria inius
 tor: sciens qm̄ usq; ad inferos
 non placebit impius. Longe ab
 esto ab homine potestatem habē
 te occidendi: et non suspicaberis
 timorē mortis. Et si accesseris ad
 illum: noli aliquid committere:
 ne forte auferat uitam tuā. Cō
 munionē mortis scito: qm̄ in me
 dio laqueorū ingredieris: et sup
 arma dolentium ambulabis. Se
 cundū uirtutē tuam. caue te a
 proximo tuo: et cū sapientib; et
 prudentib; tracta. Viri iusti sint
 tibi conuiue: et in timore dei sit
 tibi gloriatio. et in sensu sit tibi
 cogitatus dei: et omnis enarra
 tio tua in pceptis altissimi. In
 manu artificum opera laudabi
 tur: et pnceps populi in sapia
 sermonis sui: in sensu uō senioꝝ
 uerbum. Terribilis est in ciuitā
 te sua homo linguosus: et teme
 rarius in uerbo suo. odibilis erit.
Iudex sapiens iudicabit
 poplū suum: et pncipatus sensa
 ti stabilis erit. Scdm̄ iudicem
 ppli: sic et ministri eius. Et qua
 lis rector est ciuitatis: tales et
 habitantes in ea. Rex insipiens
 perdet poplū suum: et ciuitates
 inhabitabuntur p sensum pru
 dentū. In manu dei potestas
 terre: et execrabilis omnis inq̄
 tas gentiū: et utilem rectorem
 in tempus suscitabis sup illam.

In manu dei potestas hominis:
 et sup faciem scribe imponet ho
 nozem suū. Omnis iniurie proxi
 mi ne memineris: et nichil agas
 in operib; iniurie. Odibilis corā
 deo est et hominib; supbia: et exe
 crabilis omnis iniquitas gentiū.
 Regnum a gente in gentem tuis
 fertur: ppter iniusticias et iniuri
 as et contumelias et diuersos do
 los. Auaro enī nichil est scelesti.
 Quid superbit terra et cinis? Ni
 chil est iniquius: qm̄ pecuniam
 amare. Hic enim et aiām suam
 uenalem habet: qm̄ in uita sua
 proiecit intima sua. Omnis po
 tentatus: breuis uita. Languor
 prolixior grauat medicū: breuem
 languorem p̄cidit medicus. Sic
 et rex hodie est: et cras morietur.
 Cum enī morietur homo: here
 ditabit serpentes. et bestias et uer
 mes. Iudicium supbie hominis a
 postatate a deo: qm̄ ab eo qui fe
 cit illum recessit cor eius: qm̄ in
 tium oīs peccati est supbia. Qui
 tenuerit illam. adimplebitur
 maledictis: et subuertet eum in
 finem. Propterea exhonozauit
 dñs conuentus maloꝝ: et destru
 xit eos usq; in finem. Sedes du
 cū ~~superboꝝ~~ superboꝝ destruxit dñs:
 et sedere fecit mites pro eis. Ra
 dices gentiū supbarum arefecit
 dñs: et plantauit humiles ex ip̄is
 gentib;. Terras gentiū euertit
 dñs: et perdidit eas usq; ad fun
 damentū. Arefecit ex ip̄is et

282
dispersidit eos: et cessare fecit
memoriam eoy a terra. Perdidit
deus memoriam superborū: et
reliquit memoriā humiliū sen-
su. Non est creata hominibz su-
perbia: neq; iracundia nationi
mulierum. Semen hominū ho-
norabitur: hoc qd' timet deum:
semen autē hoc exhonorabitur:
qd' prēterit mandata dñi. In me-
dio fratrum: rector illoz in ho-
nore: et qui timent dñm. erunt
in oculis illius. Glā diuitem ho-
noratoz et pauperū. timor dei ē:
non despiciere hōiem iustum pau-
perem. et nō magnificare uitum
peccatorem diuitem. Magnus ē
iudex. et potens est in honore:
et non ē maior illo qui timet de-
um. Seruo sensato liberi serui-
ent; et uir prudens et discipli-
natus non murmurabit correp-
tus: et inscius non honorabitur.
Noli te extollere in faciendo ope-
re tuo: et noli cunctari in tempe
angustie. Melior est qui opatur
et habundat in omnibz: quam
qui glatur. et eget pane. Fili in
mansuetudine serua aīam tu-
am: et da illi honorem secundū
meritū suum. Peccantē in ani-
mā suā quis iustificabit. Et
quis honorificabit exhonoran-
tem aīam suam. Pauper glatur
p disciplinam. et timorem su-
um: et est homo qui honorifica-
tur ppter substantiā suā. Qui
autem glatur in paupertate;

ed d
quō magis in substantia. Et q
glatur in substantia: paupertate
tem uereatur. **S**
apientia humiliati exalta-
bit caput illius: et in medio mag-
natoz confidere illum faciet. Non
laudes uitum in specie sua: neq;
spernas hōiem in uisu suo. Bre-
uis in uolatilibz est apis: et in-
tium dulcoris habet fructus ei?
In uestitu ne gloriēris unquā.
nec in die honoris tui extollaris:
qm̄ mirabilia opa altissimi solue.
et gloriosa et absconsa et inuisa
opa illius. Multi tyranni sedēt
in throno: et insuspicabilis por-
tauit dyadēma. Multi potentes
oppressi sunt ualide: et gloriosi
traditi sunt in manus alteroz.
Prius qm̄ interrogēs. ne uicupe-
res quemquā: et cum interroga-
ueris. corripe iuste. Prius quā
audias. ne respondeas uerbū: et
in medio senioz ne adicias loq.
De ea re que te non molestat. ne
certēris: et in iudicio peccantū
ne consistas. Fili. ne in multis
sint actus tui: et si diues fuīs.
non eris immunis a delicto. Si
enim secutus fueris. non appre-
hendes: et nō effugies si prece-
curreris. Est homo laborans. et
festinans et dolens impius: et
tanto magis nō habundat. Est
homo marcidus. egens recupa-
tione. plus deficiens uirtute. et
habundans paupertate: et oculus
dei respexit illum in bono. et crexit

hō humilitate ipius: et
capite eius: et mirari
muler. et honorauerit dñm
et mala uita et mores. pa-
et honestas: a deo sunt
iher pmanet iustus: et
illius succellus habebim
m. Est qui loquatur
gredi: et hoc pars merce
is in eo qd' dicit. mueri
in uolū: et tunc mādū
boni: et tunc mādū
tempus pterat: et rehm
mnia alijs. Era in testa-
tuoz. et in illo colloquet:
ppter mandator noz uere
ppter manseris in operibus
te: confide autē in deo. et
in bono tuo. facile est eni
s dei: subito honorare
Benedictio dei in mer-
ita festinat: et in hono-
re pcessus illius fructifi-
cas. Quid est nō opus:
nam nichil ex hoc bona:
et sufficiens sum: et
ppter uelut alioz. In die
re memo. sis maloz: et
nō re memo. sis bo-
nitate est coram deo. in
re retribuere unicuiq;
re suas. Malicia hōie
re facit luxurie magne:
et hominis denudato ope-
re. ante morte ne laudes
meritoz: qm̄ in filijs su-
tur ut. Non omne
aduas in domū tuā.

eum ab humilitate ipsius. et exaltauit caput eius. et mirati sunt in illo multi. et honorauerunt dñm.
Bona et mala. uita et mors. paupertas et honestas. a deo sunt. **D**atio dei permanet iustis. et perfectus illius successus habebunt in eternū. **E**st qui locupletatur parte agendo. et hec pars mercedis illius in eo qd dicit. inueni requiem michi. et nunc māducabo de bonis meis solus. **E**t nescit qd tempus p̄tereat. et relinquat omnia alijs. **S**ta in testamento tuo. et in illo colloquere. et in opere mandatorū tuorū ueterasce. **N**e manseris in operibus peccatorū. confide autē in deo. et mane in loco tuo. **F**acile est enī in oculis dei. subito honestare paup̄em. **B**enedictio dei in mercedem iusti festinat. et in honore ueloci processus illius fructificat. **N**e dicas. **Q**uid est m̄ opus. et que erunt michi ex hoc bona. **N**e dicas. **S**ufficiens sum. et quid ex hoc pessimabor. **I**n die bonorū ne inemor sis malorū. et in die malorū ne inemor sis bonorū. qm̄ facile est coram deo. in die obitus retribuere unicuiq̄ scđm̄ uias suas. **M**alicia hore obliuionē facit luxurie magne. et in fine hominis denudatio operum illius. **A**nte mortē ne laudes hōiem quemq̄m. qm̄ in filijs suis agnoscitur uir. **N**on omnē hominē inducas in domū tuā.

multe enim sunt insidie dolosi. **S**icut enī eructant precordia feotentū. et sicut perdyx inducitur in caueam. et ut caprea in laqueum. sic et cor superborū. et sicut prospector uidens casum pximi sui. **B**ona enī in mala conitens insidiatur. et in electis iponet maculam. **A**b scintilla una augetur ignis. et ab uno doloso augetur sanguis. **H**omo uero peccator. sanguini insidiatur. **A**tende tibi a pestifero. fabricat enī mala. ne forte inducat super te sublannationē in perpetui. **A**dmitte ad te alienigenam. et subuertet te in turbine. et abalienabit te a tuis proprijs. **XII**

Si benefeceris. scito tui feceris. et erit gratia in bonis tuis multa. **B**enefac uisto. et iuuenies retributionē magnā. et si non ab ipso. certe a domino. **N**on est ei bene qui assiduus ē in malis. et elemosinam nō danti. qm̄ et altissimus odio habet peccōres. et misertus ē penitentibus. **D**a misericordi. et ne suscipias peccatorem. **E**t impijs et peccōribz reddet uindictam. custodiens eos in die uindictę. **D**a bono. et non receperis peccōrem. **B**e ne fac humili. et non dederis impio. **P**rohibe panes illi dare. ne in ipsis potentior te sit. **N**am duplicia mala inuenies ī om̄ibz bonis. qm̄ et altissimus odio habet peccatores. et impijs reddet

287

uindictam. Non agnosceretur in bonis amicus: et non abscondetur in malis inimicus. In bonis uiri: inimici illius in tristitia: et in malicia illi amicus agnitus est. Non credas inimico tuo in eternum. Sicut enim eramentum: eruginat nequicia illius. Et si humiliatus uadat curuius; abice animum tuum: et custodi te ab illo. Non statuas illum penes te. nec se deat ad dexteram tuam. ne conuersus stet in loco tuo; ne forte conuersus in locum tuum inquirat cathedram tuam: et in nouissimo cognoscas uerba mea. et in sermonibus meis stimuleris. Quis medebitur uicantatori a serpente percusso. et omnibus qui appropiant bestiis: et qui comitatur cum uiro iniquo. et obuolutus est in peccatis eius. Una hora tecum permanebit: si autem declinaueris. non subportabit. In labiis suis indulcat inimicus. et in corde suo insidiatur: ut subuertat te in foueam. In oculis suis lacrimatur inimicus; et si inuenierit tempus. non siccabitur sanguine. Si incurrerit tibi mala: inuenies illum illic priorem. In oculis tuis lacrimabitur inimicus: et quasi adiuuans suffodiet plantas tuas. Caput suum mouebit. et plaudebit manu: et multa susurrans comitabit uultum suum. **XIII.** **Q**ui tetigerit picem inquina-

bitur ab ea: et qui communicauit superbo. induet superbiam. Ponderus super se tollit: qui honestiori se communicat. Et ditiori te: ne sciens fueris. Quid communicabit cacabus ad ollam: Quando enim se colliserint: confringetur. Diues iniuste egit et fremebit: pauper autem lesus tacebit. Si largitus fueris assumet te: et si non habueris. derelinquet te. Si habes. conuiuuet tecum; et euacuabit te: et ipse non dolebit super te. Si necessarius illi fueris. supplantabit te: et subridens spem dabit. narrans tibi bona. Et dicet. Quid opus est tibi: Et confundet te in cibus suis. donec te exmaniat bis et tertio: et in nouissimo deridet te. Postea uidens derelinquet te: et caput suum mouebit ad te. Humiliare deo: et expecta manus eius. Attende: ne seductus in stulticia humiliaris. Noli esse humilis in sapientia tua: et ne humiliatus in stulticiam. seducaris. Aduocat a potentiore discede: ex hoc enim magis te aduocabit. Ne impudens sis. ne impingaris: et ne longe sis ab eo. ne eas in obliuionem. Ne retineas ex equo loqui cum illo: nec credas multis uerbis illius. Ex multa enim loquela temptabit te: et subridens interrogabit te. De absconditis tuis imittes animo illius; et non conseruabit uerba tua: et non parceret. De malicia

...mactis carne nobis et am...
 ...ter audire tuos: qui...
 ...stione tua ambulat. A...
 ...illa quasi in somp...
 ...e cruciabit. Omni in...
 ...age deum: et inuoc...
 ...et tua. Omne animal...
 ...mille filio: sic et ois homi...
 ...m filio. Omnis caro ad...
 ...sibi conuenit: et on...
 ...fiam suam locabitur. Si...
 ...mabit lupus agno alio...
 ...peccat: iusto. Que con...
 ...no homini latere ad cane...
 ...que pars bona diuina ad p...
 ...? Quanto leuiss onage...
 ...rem: sic palcia hie diu...
 ...pys. Et sicut aduocum...
 ...no humilitas: sic et ex...
 ...fims pauper. Diues con...
 ...confermat ab amicos su...
 ...nolens autem cum cerd de...
 ...tore a nonis. Diueri de...
 ...mulo recipiatis. Locu...
 ...de: et iustificauerunt illo...
 ...mulo decipis est: in sup...
 ...uare. Locus e sentate: ...
 ...dantis locus. Diues locu...
 ...tatis tancient: et uerbo...
 ...es ruf ad rubes perducit...
 ...uare locus est: et dicim...
 ...est hoc? Et si offender...
 ...mum illum. Bona e sub...
 ...non e peccatum in con...
 ...uere nequissima pauper...
 ...umpy. Cui hominis im...
 ...mum illius: sicut in bon...
 ...malo. Defigum cordis

et de unculis caue tibi. et attende diligenter auditui tuo. qm̄ cū subuersione tua ambulās. Audiens uero illa quasi in sompnis uide. et euigilabis. **O**mnī uita tua dilige deum. et inuoca illū in salute tua. **O**mne animal diligit simile sibi. sic et oīs homo proximi sibi. **O**mnis caro ad similem sibi coniungetur. et omīs homo simili sui sociabitur. **S**icut cōmunicabit lupus agno aliquando. sic peccator iusto. **Q**ue cōmunicatio homini sancto ad canem. **A**ut que pars bona diuiti ad pauperem. **V**enatio leonis onager in heremo. sic pasua sūt diuitū pauperes. **E**t sicut abhominatio superbo humilitas. sic et execratio diuitis pauper. **D**iuēs cōmōtus confirmatur ab amicis suis. humilis autē cum ceciderit. expelletur et a notis. **D**iuiti decepto. multi recuperatores. **L**ocutus ē superbe. et iustificauerunt illum. **H**umilis deceptus est. insup et arguitur. **L**ocutus ē sensate. et n̄ est ei datus locus. **D**iuēs locutus ē. et omnes tacuerunt. et uerbū illius usq; ad nubes perflucent. **P**auper locutus est. et dicunt. **Q**uis est hic. **E**t si offenderit. subitent illum. **B**ona ē substantia. cui non ē peccatum in conscientia. et nequissima paupertas in ore impij. **C**or hominis inuitat faciem illius. siue in bono siue in malo. **V**estigium cordis

boni et faciem bonā. difficile inuenies. et cum labore. **XIII**

Beatus uir qui non ē lapsus uerbo ex ore suo. et non est stimulatus in tristitia delicti. **F**elix qui non habuit animi sui tristitiam. et non excidit ab spe sua. **U**iro cupido et tenaci sine ratōe est substantia. et homini luuido ad quid aurum. **Q**ui aceruat ex animo suo inuiste. alijs congregat. et in bonis illius alius luxuriabitur. **Q**ui sibi nequam est. cui alij bonus erit. **E**t nō iocundabitur in bonis suis. **Q**ui sibi inuidet. nichil est illo nequius. et hec est redditio malicie illius. **E**t si benefecerit. ignoranter et non uolens facit. et ī nouissimo manifestat maliciam suā. **N**eqm̄ est oculus luuidi. et auitens faciem. et despiciens aīam suā. **I**n faciabilis oculus cupidi in partem iniquitatis. nō faciabitur donec consumet. arefaciens animā suam. **O**culus malus ad mala. et non faciabitur pane indigens. et in tristitia erit sup̄ mentem suam. **F**ili si habes. benefacere. et deo dignas oblationes offer. **M**emor esto qm̄ mors non tardat. et testamentū inferorū qd̄ demonstratum ē tibi. **T**estamentū enim huius mūdi. morte morietur. **A**n̄te mortem bene fac amico tuo. et scdm̄ uires tuas exporrigens da pauperi. **N**on defrauderis a die bona. et par

hominē: et reliquit illū in manū
consilij sui. Adiecit mandata ⁊
precepta sua. Si uolueris man-
data conseruare. conseruabunt
te: et in perpetuū fidem placi-
dam facere. Apposuit tibi aq̄m
et ignem: ad quod uolueris por-
rige manū tuam. Ante hōiem
uita et mors. bonum et malū;
qd̄ placuerit dabitur illi: qm̄
multa sapiā dei. et fortis in po-
tentia. et uidens omnes sine in-
termissione. Oculi dñi ad timē-
tes eum: et ip̄e agnoscit omnem
opam hominis. Remini manda-
uit impie agere: et nemini dedit
spatium peccandi. Non enī con-
cupiscit multitudinē filiorū infi-
delium et inuicium. **XVI**

Ne iocunderis in filiis impij.
si multiplicentur: nec oble-
cteris sup̄ ip̄os. si non ē timor dei
in illis. Non credas uite illorū:
et ne respexeris in labores illoꝝ.
Melior est enī unus timens dñi:
qm̄ mille filij impij. Et utile est
mori sine filiis: quā relinquere
filios impios. Ab uno sensato in-
habitabitur patria: et a tribz im-
pijs deseretur. Multa alia uidit
oculus n̄s: et fortiora horum au-
diuit auris mea. In synagoga
peccantiū exardabit ignis: et in
gente incredibili exardescet ira.
Non exorauerunt pro pecc̄tis suis
antiqui gigantes: qui destructi
sunt. confidentes sue uirtuti. Et
nō pepererit pegrinationi illoꝝ. s̄

percussit eos: et execratus ē illos.
pre superbia uerbi illoꝝ. Non mi-
sertus est illis: totam gentem p-
dens. et extollentem se in pecca-
tis suis. Et sic sexcenta milia pe-
ditum. qui congregati sunt in
duricia cordis sui: et si unus fu-
isset ceruicatus. mirum si fuisset
imūnis. Misericordia enim et ira:
cum illo est. Potens exoratio: et
effundens iram. Scdm̄ m̄iam su-
am: sic et correptio illius. hōiem
scdm̄ opera sua iudicat. Non effu-
giet in rapinam peccatoꝝ: et nō
retardabit sufferentia m̄iam fa-
cientis. Omnis misericordia faciet
locum unicuiqz scdm̄ meritum
operū suoz: et scdm̄ intellectu
pegrinationis ip̄ius. Non dicas.
A deo abscondar: et ex summo
quis mei memorabitur. In p̄lo
magno non agnoscat. Que est
enim anima mea in tam imen-
sa creatura. Ecce celum et celi ce-
lorum. abyssus et uniuersa terra.
et que in eis sunt. in conspectu il-
lius comouebuntur: montes si-
mil et colles. et fundamenta terre.
Et cum conspexerit illa d̄s: tre-
more concutientur. Et in omnibz
hys: insensatum ē cor. Et om̄e
cor intelligitur ab illo: et uias
illius quis intelligat. et pcellam
quā nec oculus uidebit homini.
Nam plurima opa illius sunt
in abscondis. Sed opera iusticie
eius quis enuntiabit. aut quis
sustinebit. Longe enim est testa-

bucione. unicuique in caput ipsorum:
 et conuerteret in interiores partes
 terre. Penitentibus autem dedit ui-
 am iusticie: et confirmauit de-
 ficientes sustinere: et destinauit
 illis sortem ueritatis. Conuer-
 te ad dominum: et relinque peccata
 tua. Precare ante faciem domini:
 et minue offendicula. Reuere
 ad dominum. et auertere ab iniusti-
 cia tua: et nimis odito execra-
 tionem. Et cognosce iusticias et
 iudicia dei: et sta in sorte po-
 sitionis. et orationis altissimi
 dei. In partes uade seculi sci:
 cum uiuis et dantibus: confessio-
 nem deo. Non demoreris in errore
 impiorum. Ante mortem confitere:
 a mortuo quasi nichil perit. Con-
 fiteberis uiuens: uiuus et sanus
 confiteberis. et laudabis dominum: et
 gloriaberis in miserationibus illius.
 Quam magna misericordia dei: et p-
 piciatio illius conuidentibus ad se.
 Hec enim omnia possunt esse in
 omnibus: quoniam non est immortalis
 filius hominis: et in uanitate
 malicie placuerunt. Quid lu-
 cidius sole. Et hic deficiet. Aut
 quid nequius. quam quod excogita-
 uit caro et sanguis. Et hoc ar-
 guetur. Virtutem altitudinis ce-
 li ipse conspiciat: et omnes homi-
 nes terra et cinis. **XVII**

Qui uiuit in eternum: creauit
 omnia simul. Deus solus
 iustificabitur: et manet inuictus
 rex in eternum. Quis sufficere

enarrare opera illius: Quis enim
 inuestigabit magnalia illius.
 Virtutem autem magnitudinis ei
 quis enuntiabit. Et quis ad-
 ciet enarrare misericordiam eius. Non
 est minuere neque adicere: nec est
 inuenire magnalia dei. Cum con-
 sumauerit homo. tunc incipiet:
 et cum quiesuerit opabitur. Quid
 est homo. et que est gratia illius.
 Et quid est bonum. aut quid
 nequam illius. Numerus dierum
 hominum ut multum centum anni.
 quasi gutta aque amare depu-
 tati sunt: et sicut calculus are-
 ne. sic exigui anni in die eui. Prop-
 ter hoc patiens est deus in illis: et
 effundit super illos misericordiam suam.
 Vidit presumptionem cordis eorum
 quoniam mala est: et cognouit subu-
 sionem illorum. quoniam nequam est. Ideo
 adimpleuit propitiationem suam
 in illis: et ostendit illis uiam
 equitatis. Misericordia hominis circa
 proximum suum: misericordia autem do-
 mini super omnem carnem: qui mi-
 sericordiam habet. et docet et eru-
 dit. quasi pastor gregem suum.
 Misereatur excipiens doctrinam
 miserationis: et qui festinant in
 iudicium eius. Fili in bonis non
 des querelam: et in omni dato
 non des tristitiam uerbi mali.
 Nonne ardorem refrigerabit ros.
 Sic et uerbum: melius quam datum.
 Nonne ecce uerbum super datum
 bonum. Et utraque cum homi-
 ne iustificato. Stultus acriter

fantis. Sagitta infixi femori
 canis: sic uerbum i corde stulti.
 Corripe amicum ne forte no in
 tellexerit. et dicat no feci; aut
 si fecerit: ne iterum addat fa
 cere. Corripe proximum. ne forte
 non dixerit: et si dixerit. ne for
 te iteret. Corripe amicum. sepe
 enim fit commissio: et no omni
 uerbo credas. Est qui labitur
 lingua sua: sed non ex animo.
 Quis est enim. qui non deliquit
 in lingua sua: Corripe pri
 mum ante qm commineras: et da
 locum timori altissimi. Quia
 omnis sapientia timor dei: et
 in illa timere dm. In omni sa
 pientia dispositio legis: et non
 est sapientia nequicie discipli
 na: et non e cogitatus peccoz
 prudentia. Est nequitia: et in
 ipa execratio. Et est insipiens:
 qui minuitur sapia. Melior est
 homo qui minuitur sapia et de
 ficens sensu. in timore: qm qui
 habundat sensu: et transgredi
 tur legem altissimi. Est sollertia
 certa. et ipa iniqua: et est qui e
 mittit uerbum certu. enarrans
 ueritate. Et est qui nequiter hu
 miliat se: et interiora ei plena
 sunt dolo. Et est iustus: qui se
 nimiu submittit a multa humi
 litate. Et est iustus: qui incli
 nat faciem. et fingit se non uide
 re. qd ignoratum est. Et si ab
 imbecillitate uirium ueretur pec
 care: si inuenerit tempus male

faciendi. malefaciet. Ex uisu cog
 noscitur uir: et ab occurfu faciei
 cognoscitur sensatus. Amictus
 corporis et risus dentium et in
 gressus hominis: enuntiant de
 illo. Est correctio mendax in ira
 contumeliosi: et est iudiciu qd
 non probatur ee bonum. Et est
 tacens: et ipse est prudens. **XX**
Quam bonu est arguere qm
 irasci: et confitentem in ora
 tione non prohibere. Concupis
 centia spadois deurginauit iu
 uenculam: sic qui facit per uim
 iudiciu iniquu. Qua bonum e
 correptum. manifestare peniten
 tiam: sic enim effugies uolunta
 ru peccm. Est tacens qui inue
 nitur sapiens: et est odibilis q
 procaz est ad loquendum. Est
 aute tacens. no habens sensum
 loquere: et est tacens. sciens tem
 pus apti temporis. Homo sapi
 ens tacebit usq ad tempus: las
 ciuus aute et imprudens no ser
 uabunt tempus. Qui multis ut
 tur uerbis. ledit aiam suam: et
 qui potestatem sibi assumit in
 iuste. odietur. Est processio i ma
 lis uiro indisciplinato: et est in
 uentio in detrimentu. Est datu
 quod non e utile: et est datum
 cuius retributio duplex. Est pp
 ter glam minoratio: et est qui
 ab humilitate leuabit caput. Est
 qui multa redimat modico pre
 cio: et restituens ea in septuplu.
 Sapiens in uerbis seipm ama

78
 bilem facit: gr̄e autē fatuoz ef-
 fundentur. Datus insipientis n̄
 erit utilis tibi: oculi enī illius
 septemplexes sunt. Crigua dabit.
 et multa impperabit: et aptio
 oris illius inflāmatiō ē. Hodie
 fenerat quis. et cras expectat: et
 odibilis est homo huiusmodi.
 Statio non erit amicus: et non
 erit gr̄a in bonus illius. Qui enī
 edunt panem illius: false lin-
 gue sunt. Quociens et quanti ir-
 ridebunt eum. Neq; enim qd̄ ha-
 bendum erat. directo sensu distri-
 buit: similiter et quod non erat
 habendum. Lapsus false lingue.
 quasi qui in pavimento cadens:
 sic casus maloz festinanter ueni-
 ent. Homo acharis q̄si fabula
 uana: et in ore indisciplinaz
 assidua erit. Ex ore fatui repro-
 batur parabola: non enī di-
 cit illam in tempore suo. Est q̄
 uetatur p̄ inopia peccare: et in
 reque sua stimulatibit. Est
 qui perdit aīam suam p̄ confu-
 sione: et ab imprudenti p̄sona
 p̄det eam: p̄sone autē acceptio-
 ne perdet se. Est qui pre confu-
 sione promittit amico: et lucra-
 tus ē inimicum eū gratis. Ob
 probriū neq̄m in homine mēda-
 tium: et in ore indisciplinaz
 assidue erit. Porcoz fur: quam
 assiduitas uiri mendacis. Per-
 ditionē autem: ambo heredita-
 bunt. Flores hominū mendatiū
 sine honore: et confusio illozū

cū ipsis sine intermissione. Sapi-
 ens in uerbis producet se ipsum:
 et homo prudens placebit mag-
 natis. Qui operatur terrā suam.
 inaltabit aceruū frugum: et q̄
 opatur iusticiam. ipe exaltabi-
 tur. Qui uero placet magnatis:
 effugiet iniquitatē. Exenia et
 dona excecant oculos iudicium:
 et quasi mutus in ore. auerit
 correptiones eoz. Sapia abscon-
 sa. et thesaurus inuisus: que u-
 tilitas in utrisq;. Melior est q̄
 celat insipientiam suā: qm̄ ho-
 mo qui abscondit sapiam suā.

Hili peccasti. non
 adicias iterum: s; de pristi-
 nis deprecare. ut tibi dimittant.
 Quasi a facie colubri fuge pec-
 cata: et si accesseris ad illa. susci-
 pient te. Dentes leonis. dentes
 eius: interficientes animas ho-
 minū. Quasi rumphea bis acu-
 ta. hominis iniquitas: plage il-
 lius nō est sanitas. Cathaplecta-
 tio et iniurie oburgatio: admil-
 labunt substantiam: et domus
 que nimis locuples ē. adnulla
 bitur supbia: sic substantia sup-
 bi eradicabitur. Deprecatio pau-
 peris ex ore usq; ad aures pue-
 niet: et iudicium festinato ad-
 ueniet illi. Qui odit correptio-
 nē. uestigium est peccatoris: et
 qui timet dīm. conuertetur ad
 cor suum. Foculus a longe potens
 lingua audaci: et sensatus scir-
 labi se ab illo. Qui edificat do-

mū suam impendit̄ alienis :
 quasi qui colligat lapides suos
 in hīeme. **S**tuppa collecta syna-
 goga peccantium : et consuma-
 tio illoꝝ flamma ignis. **V**ia pec-
 cantium complantata lapidibꝫ :
 et in finem illoꝝ inferi. et tene-
 bre. et pene. **Q**ui custodierit iu-
 sticiam : continebit sensum et.
Consumatio timoris dei : sapi-
 entia et sensus. **N**on erudietur :
 qui non ē sapiens in bono. **E**st
 autē insipientia que habundat
 in malo : et non est sensus ubi
 habundat amaritudo. **S**apientis
 scientia tanquā inundatio
 habundabit : et consiliū illius
 sicut fons uite pmanet. **C**or fa-
 tui quasi uas confractum : et
 omnem sapientiā non tenebit.
Verbum sapiens quodcuqꝫ au-
 dierit sciens : laudabit ⁊ adiciet.
Audiet luxuriosus et displice-
 bit ei : et piciet illud post dorsū
 suū. **N**arratio fatui quasi sarcina
 in uia : nam in labijs sensa-
 ti inuenietur gr̄a. **O**s pruden-
 tis queritur in ecclia : et uerba
 illius cogitabunt in cordibꝫ su-
 is. **T**anquā domus extermina-
 ta. sic fatuo sapia : et scientia
 insensati inenarrabilia uerba.
Compedes in pedibꝫ stulto doc-
 trina : et quasi uincula manū
 sup manū dexterā. **F**atuius in
 risū exaltat uocem suam : uir
 autē sapiens uix tacite ridebit.
Ornamentū aureum prudenti

doctrina : et quasi brachiale in
 brachio dextro. **P**es fatui faci-
 lis in domū proximi : et homo
 peritus confunditur a persona
 potentis. **S**tultus a fenestra res-
 piciet in domū : uir autē erudi-
 tus foris stabit. **S**culticia hoīs
 auscultare p ostium : et prudēs
 grauabitur contumelia. **L**abia
 imprudentū stulta narrabunt :
 uerba autē prudentū statēra
 ponderabūtur. **I**n ore fatuoꝝ cor
 eoz : et in corde sapientium os il-
 loꝝ. **D**um maledicit impius
 diablin : maledicit ip̄e animā
 suam. **S**ulfuro conquinabit a-
 nimā suam. et in omibꝫ odietur :
 et qui manserit odiosus erit. **T**a-
 citus et sensatus honorabitur.
In lapide luteo lapi. **XXII**
 dabitur piger : et omīs loquent̄
 sup aspernationē illius. **D**e ster-
 core boum lapidatus ē piger : et
 omnis qui tetigerit eū excutiet
 manus. **C**onfusio patris est de
 filio indiscipulato : in filia autē
 in deminoracione fiet. **F**ilia pru-
 dens hereditas uiro suo : nā que
 confundit. in contumelia fit gem-
 toris. **P**atrem et uirum cōfundit
 audax : et ab impijs nō minora-
 bitur : ab utrisqꝫ autem inhono-
 rabitur. **M**usica in luctu : impor-
 tuna narratio. **F**lagella ⁊ doctri-
 na : in omni tempore sapientia.
Qui docet fatuum : quasi qui
 conglutinat testam. **Q**ui narrat
 uerbum nō audienti : quasi qui

excitat dormientē de graui sompno. Cum dormiente loquitur. qui enarrat stulto sapientiam: et in fine narrationis dicit. Quis est hic? **S**upra mortuū plora. defecit enim lux eius: et supra fatuū plora. defecit enim sensus. **M**odicum plora supra mortuū: quā requieuit. **R**equissimū enim nequissimā uita. super mortem fatui. **L**uctus mortui septem dies: fatui autem et impij. omnes dies uite illoꝝ. **C**um stulto ne multum loquaris: et cū insensato ne abieris. **S**erua te ab illo. ut non molestiam habeas: et nō comquinaberis in peccato illius. **D**eflecte ab illo et inuenies requiem: et nō accidiaberis in stulticia illius. **S**up plumbū quid grauatū. **E**t quod illi aliud nomē quā fatuus. **H**arenam et salem et massam ferri facilius ē ferre: quā hominē imprudentē et fatuū et impiū. **S**icut loramentū ligneum colligatum in fundamento edificij non dissoluetur: sic et cor confirmatū in cogitatione consilij. **C**ogitatus sensati: in omni tempore uel metu non deprauabitur. **S**icut pālee in excelsis. et cimenta sine impensa posita contra faciem uenti. non pmanebunt: sic et cor timidum in cogitatione stulti. contra impetum timoris non resistit. **S**icut ornatus arenosus ī pariete limpido: sic et cor trepidum in

cogitatione fatui. omni tempore non metuet. **S**ed qui in pceptis dei pmanet semp. pungens oculum deducit lacrimas: et qui pungit cor. profert sensum. **M**ittens lapidem in uolatilia deiciet illa: sic et qui conuiciatur amico. dissoluit amicitiam. **A**d amicum et si pduxeris gladium: nō desperes. **E**st enim regressus ad amicum. **S**i aperuerit os triste: ne metuas. **E**st enī concordatio: excepto conuicio. et impetio. et superbia. et misterij reuelatione. et plaga dolosa. **I**n hys omnibz: effugiet amicus. **F**idem posside cum amico in paupertate illius: ut et in bonis illius leteris. **I**n tempore tribulationis illius: pmane illi fidelis: ut et in hereditate illius coheres sis. **A**n̄te ignem camini. uapoz et fumus ignis malcatur: sic et ante sanguinem. maledicta et contumelie et mine. **A**micum salutare non confundat. et a facie illius nō me abscondam: et si mala michi per illum euenerint. sustinebo. **O**mnis qui audiet: cauebit se ab eo. **Q**uis dabit ori meo custodiam. et super labia mea signaculū certum. ut nō cadam ab ipsis. et lingua mea perdat me. **XXIII**

Domine pater et dominator uite mee. ne derelinquas me in cogitatu et consilio illoꝝ: nec sinas me cadere in illa exp

bratione. Quis supponit in cogitatu meo flagella. et in corde meo doctrinā sapientie. ut ignorantibus eorum non parcat in. et nō appareant delicta illorum. et adincrefcent ignorantie mee. et multiplicentur delicta mea. et peccata mea habundent. et incidam in conspectu aduersariorum meorum. et gaudeat inimicus meus. **D**ñe pater et d's uite mee: ne derelinquas me in cogitatu illorum. **E**xtollentiam oculorum meorum ne dederis mihi: et omne desiderium auerte a me. **A**ufer a me uentris concupiscentias; et concubitus concupiscentie ne apprehendant me: et anime irreuerenti et infrumite ne tradas me. **D**octrinam oris audite filii: et qui custodierit illam non periet labijs suis; nec scandalizabitur in operibus nequissimis. **I**n uanitate sua apprehendetur peccator: et supbus et maledicus scandalizabitur in illis. **I**uratio enim non assuescat os tuum: multi enim casus in illa. **N**ominatio uero dei non sit assidua in ore tuo; et nominibus sanctorum ne admiscearis: quoniam non eris immunis ab eis. **S**icut enim seruus interrogatus assidue. a liuore non minuitur: sic omnis iurans et nominans. in toto a peccato non purgabitur. **V**ir multum iurans replebitur iniquitate: et non discedet a domo illius plaga. **E**t si frustra uerit. delictum illius super ipsum erit: et si dis

simulauerit. delinquet dupliciter: et si inuacuum iurauerit. non iustificabitur. **R**eplebitur enim retributione pessima: domus illius. **E**t et alia loquela e contratio in mortem: non inueniatur in hereditate iacob. **E**t enim a misericordibus omnia hec auferentur: et in delictis non uoluntabunt. **I**n discipline loquela non assuescat os tuum: est enim in illa uerbum peccati. **M**emento patris et matris tue. in medio enim magnatorum consistis: ne forte obliuiscatur te deus in conspectu illorum. et assiduitate tua infatuatus. imperium patiaris: et maluisse non nasci. et diem natiuitatis tue maledicas. **H**omo assuetus in uerbis imperii: in omnibus diebus suis non erudietur. **D**uo genera habundant in peccatis: et tertium adducit iram et perditionem. **A**nima calida quasi ignis ardens. non extinguetur donec aliquid glutiat: et homo nequam in ore carnis sue. non desinet donec incendat ignem. **H**omini fornicatio omnis panis dulcis: non fatigabitur transgrediens usque ad finem. **O**mnis homo qui transgreditur lectum suum. contempnens in animam suam. et dicens quis me uidet. tenebre circumdant me. et parietes cooperiunt me. et nemo circumspicit me. quem uereor. delictorum meorum non memorabitur altissimus. et non intelligit quoniam omnia uidet oculus

restas mea. Et radicaui in populo
honorificato; et in partes dei mei
hereditas illius: et in plenitudine
sanctorum detentio mea. Quasi ce-
ditus exaltata sum in lybano: et
quasi cypressus in monte syon.
Et quasi palma exaltata sum in
cades: et quasi plantatio rose in
iericho. Quasi oliua speriosa in
campis: et quasi platanus exal-
tata sum iuxta aquam. In plateis.
sicut cinnamomum et balsamum a-
romatizans: odorem dedi. Quasi
mirra electa. dedi suauitatem odo-
ris: et quasi storax et galbanus.
et unguis et gutta. Et quasi ly-
banus non incensus uaporauit ha-
bitationem meam: et quasi balsa-
mum non mixtum. odor meus. Ego
quasi therebintus extendi ra-
mos meos: et rami mei honoris
et gratie. Ego quasi uitis fructifica-
ui suauitatem odoris: et flores
mei. fructus honoris et honesta-
tis. Ego mater pulchre dilectio-
nis et timoris: et agnitionis et
sancte spei. In me gratia omnis
uite et ueritatis: in me omnis spes
uite et uirtutis. Transite ad me
omnes qui concupiscitis me: et a
generationibus meis implemini.
Spiritus enim meus super mel dulcis: et
hereditas mea super mel et fauam.
Memoria mea: in generatione se-
culorum. Qui edunt me adhuc esu-
rient: et qui bibunt me adhuc si-
rient. Qui audit me non confundetur:
et qui opantur in me non

peccabunt. Qui elucidant me: ui-
tam eternam habebunt. Hec omnia
liber uite. et testamentum altissi-
mi: et agnitio ueritatis. Legem
mandauit moyses in preceptis iu-
sticiarum: et hereditatem domui iacobi.
et israel promissiones. Posuit
dauid puero suo. exercitare regem
ex ipso fortissimum: et in throno ho-
noris sedentem in sempiternum.
Qui implet quasi phison sapi-
entiam: et sicut tygris in diebus
nouorum. Qui adimplet quasi eu-
frates sensum: qui multiplicat
quasi iordanis in tempore messis.
Qui mittit disciplinam sicut
lucem: et assistens quasi gyon.
in die uindictae. Qui perficit pri-
mus scire ipsam: et infirmorum non
inuestigabit eam. A mari enim
habundabit cogitatio: et consi-
lium illius ab abyssis magna.
Ego sapientia effudi flumina: ego
quasi trames aque immense de
fluuiis. Ego quasi fluuius dixi:
et sicut aqueductus exiui a pa-
radiso. Dixi. Rigabo ortum me-
um plantationum: et inebriabo
partus mei fructum. Et ecce fa-
ctus est in trames habundans:
et fluuius meus propinquauit ad
mare. Quia doctrinam quasi an-
telucanum illumino omnibus: et e-
narrabo illam usque in longin-
quum. Penetrabo inferiores partes
terre. et inspiciam omnes dormien-
tes: et illuminabo omnes span-
tes in domino. Adhuc doctrinam quasi

007

phetiam effundam; et relinqua
illam querentibus sapiam: et non
desinam in progenies eorum usque in
eternum seculi. Videte quoniam non solum
michi laboravi: sed omnibus exi-
rentibus ueritatem. **XXV**

His tribus placitum est spiritui meo.
que sunt probata coram deo et
hominibus: concordia fratrum. et
amor proximorum. et uir et mulier
bene sibi consentientes. Tres spe-
cies odiuit anima mea: et aggre-
uor ualde anime illoz. Pauperem
supbium. et diuitem mendacem.
et senem fatuum et insensatum.
Que in iuuentute tua non con-
gregasti; quomodo inuenies in
senectute tua. Quam speciosum
canicie iudicium: et presbiteris
cognoscere consilium. Quam specio-
sa ueteranis sapientia: et gloriosus
intellectus et consilium. Corona
senum in multa pericia: et gloria
illoz timor dei. Houem insuspi-
cabilia cordis magnificauit: et
decimum dicam in lingua homi-
nibus. Homo qui iocundatur in
filij: uiuens. et uidens subuer-
sionem inimicorum. Beatus qui
habitat cum muliere sensata; et
qui lingua sua non est lapsus: et
qui non seruiuit indignis se. Bea-
tus qui inuenit amicum uerum:
et qui enarrat iusticiam auri
audienti. Quam magnus qui in-
uenit sapiam et scientiam: sed
non est super timentem deum. Ti-
mor dei super omnia supposuit. Be-

atus cui donatum est habere timo-
rem dei. Qui tenet illum; cum as-
similabitur. Timor dei. initium
dilectionis eius: fidei autem initium.
agglutinandum est. Omnis pla-
ga tristitia cordis est: et omnis
malicia nequicia mulieris. Et
omne plagam et non plagam
uidebit cordis; et omne nequiti-
am et non nequitiam mulieris. et
omne obductum et non obductum
odientium: et omne uindictam et
non uindictam inimicorum. Non est
caput nequius super caput colubum:
et non est ira super iram mulie-
ris. Comorari leoni et draconi pla-
cebit: quoniam habitare cum muliere
nequam. Nequicia mulieris im-
mutat faciem eius; et obceca-
uit uultum suum tanquam ursus:
et quasi sacco ostendet in me-
dio proximorum. Ingenuit uir et:
et audiens suspirauit modicum.
Breuis omnis malicia: super ma-
liciam mulieris. Sors peccatorum:
cadat super illam. Ascensus areno-
sus in pedibus ueterani: sic mulier
linguata homini quieto. Ne res-
picias mulieris speciem: et non
concupiscas mulierem. In specie
mulieris ira et irreuerentia: et
confusio magna. Mulier si pri-
matum habeat: contraria est uiro
suo. Cor humile. et facies tristis.
et plaga mortis: mulier nequam.
Manus debiles et genua disso-
luta: mulier que non beatificat
uicum suum. A muliere initium seculi

... et yllam omnes
... Non des aque tue ex
... ne mulier neq
... non an
... ad manu tuam: con
... in conspectu timidi
... tuus absente illam:
... re aburatur. **XY**
... bene beatus in
... omnis enim amoz il
... Hic foris oblecta
... et amos tur illu
... Pars bona m
... in parte bona tunc
... datur uir po fact
... omis autē et vampe
... in omni tempore u
... holar. **XY** tim
... et in quarto fac
... oblectam tu
... collectione populi. et cal
... in uolacem. **XY** mo
... na grama. Doloz cordis
... mulier zelozia. In mu
... lingua: flagellum lingu
... omniuans. **XY** uen
... quom qd mouetur: ita
... neq. **XY** uenit illan
... qui apprehendat scorp
... mulier deuosa. ita mag
... mulier: et turpido
... fronicato mulie
... mollema oculo: et u
... illis agnosceret. **XY**
... auerente se. firma o
... ne uenit occasio
... se. **XY** omni irreuer
... caue: et ne uicinis fi

est peccati: et p illam omnes mo-
 rimur. Non des aque tue exitum
 nec modicū: nec mulieri nequā
 ueniam pdeundi. Si non ambu-
 lauerit ad manū tuam: confun-
 det te in conspectu inimicoy. A
 carnib; tuis abscede illam: ne
 semper te abutatur. **XXVI**

Mulieris bone beatus uir:
 numerus enī annoꝝ illoꝝ
 duplex. Mulier fortis oblectat ui-
 rum suū: et annos uite illius i
 pace implebit. Pars bona muli-
 er bona: in parte bona timentū
 dñm. dabitur uiro pro factis
 bonis. Diuitis autē et pauperis
 cor bonum: in omni tempe uul-
 tus illoꝝ hilares. A trib; timuit
 cor meum; et in quarto facies
 mea metuit: delaturam ciuita-
 tis et collectionē popli. et calūp-
 niam mendacem. Sup mortem:
 omnia graua. Dolor cordis et lu-
 ctus: mulier zelotipa. In mulie-
 re zelotipa: flagellum lingue
 omnib; comunicans. Sicut bo-
 um iugum qd' mouetur: ita et
 mulier neqm. Qui tenet illam:
 quasi qui apprehendat scorpio-
 nem. Mulier ebriosa. ira magna
 et contumelia: et turpitudō ei
 non tegetur. Fornicatio mulie-
 ris: in extollentia oculoy et in
 palpebris illius agnosceatur. In
 filia non auerente se. firma cus-
 todiam: ne inuenta occasione
 abutatur se. Ab omni irreueren-
 tia oculis caue: et ne mireris si

te neglexerit. Sicut uator sici-
 ens. ad fontem os aperiet. et ab
 omni aqua proxima bibet; et
 contra omnem palum sedebit.
 et contra omnē sagittā aperiet
 pharetram: donec deficiat. Gra-
 tia mulieris sedule. delectabit
 uirum suum: et ossa illius im-
 pinguabit. Disciplina illius:
 datus dei. Mulier sensata et ta-
 cita: non est immutatio erudi-
 te anime. Gratia super gratiā:
 mulier sancta et pudorata. Om-
 nis autem ponderatio: non est
 digna continentis anime. Sicut
 sol oriens in mundo i altissimis
 dei: sic mulieris bone species. i
 ornementum domus eius. Lu-
 cerna splendens sup candelabū
 sanctum: et species faciei sup
 etatem stabilem. Columpne au-
 ree super bases argenteas: et
 pedes firmi sup plantas stabili
 mulieris. Fundamenta eterna
 supra petram solidam: et man-
 data dei in corde mulieris scē.
 In duob; contristatum ē cor me-
 um: et in tercio iracundia michi
 aduenit. Uir bellator deficiens
 per inopiam: et uir sensatus cō-
 temptus. Et qui transgreditur
 a iusticia ad peccatū: deus pa-
 rauit eum ad rumpheam. Due
 species difficiles et periculose:
 michi apparuerūt. Difficile exi-
 tur negocians a negligentia: et
 non iustificabitur caupo a pecca-
 tis labiorum. **XXVII**

e e d

Propter inopiam multi deli-
querunt: et qui querit locu-
pletari. auerit oculum suū. Si-
cut in medio compāgnis lapi-
dum palus figitur: sic inter me-
dium uenditionis et emptionis.
angustiabitur peccatis. Contere-
tur cū delinquente delictum. Si
non in timore dñi tenueris te
instanter: cito subūteretur domus
tua. Sicut in p̄sura cribri. re-
manebit puluis: sic ap̄oria ho-
minis in cogitatu illius. Vasa
figuli probat fornax: et homines
iustos temptatio tribulationis.
Sicut rusticatio de ligno osten-
dit fructum illius: sic uerbum
excogitatū. cor hominis. Ante
sermonē ne collaudes uirum:
hec enim temptatio ē hominū.
Si sequaris iusticiā apprehendes
illam: et indues quasi poderem
honoris illam. Et inhabitabis
cum ea; et proteget te in sempi-
ternū: et in die agnitionis in-
uenies firmamentū. Volatilia
ad sibi similia conueniunt: et
ueritas ad eos qui opantur il-
lam reuertetur. Leo uenationi in-
sidiatur semp: sic peccata ope-
rantib; iniquitatē. Homo scūs
in sapientia manet sicut sol: n̄
nam stultus sicut luna mutat.
In medio sensatoꝝ serua uerbū
tempoꝝ: in medio aut cogitan-
tium assiduius esto. Narratio
peccantiū odiosa: et risus illoꝝ
in delictis peccā. Loquela multū

uirans. horripilationem capiti
statuet: et irreuerentia ip̄ius. ob-
turatio aurū. Effusio sanguinis
in rixa superboꝝ: et maledictio
illoꝝ auditus grauis. Qui denu-
dat archana amici. p̄dit fidem:
et non inuenit amicum ad animū
suū. Dilige proximū: et coniu-
gere fide cum eo. Quod si denu-
daueris absconsa illius: nō p̄se-
queris post eum. Sicut enī ho-
mo qui perdit amicum suū: sic
qui perdit amicitia proximi sui.
Et sicut qui dimittit auem de
manu sua: sic qui reliquisti pri-
mū tuum. et n̄ eum capies. Non
illum sequeris: qm̄ longe abest.
Effugit enim quasi caprea de
laqueo: qm̄ uulnerata est aīa
eius. Ultra eum nō poteris colli-
gare. Sed maledicti est concordia-
tio. Denudare aut amici mistia:
desperatio ē anime infelicitis. An-
nuens oculo. fabricat iniqua: et
nemo eum abiciet. In cōspectu
oculoꝝ tuoꝝ condulcabit os suū:
et sup sermones tuos admirabi-
tur. Nouissime aut p̄uertet os
suū: et in uerbis tuis dabit scan-
dalum. Multa audiui et nō coe-
quauit ei: et dñs odiet illū. Et
in altum mittit lapidem. super
caput eius cadet: et plaga dolo-
sa. dolosi diuidet uulnera. Et qui
foueam fodit incidet in eam: et
qui statuit lapidem primo. offen-
det in eo: et qui laqueum alio po-
nit. peribit in illo. Facienti consi-

lum nequissimū. sup ipm deuoluetur: et non agnoscer unde adueniat illi. Illusio et imperatio superbor et uindicta: sicut leo insidiatur illi. Laqueo peribunt qui oblectantur casu iustoz: dolor autem consumet eos ante qm moriantur. Ira et furor utraq; execrabilia sunt: et ir peccator stinens erit illorum. **XXXIX**

Qui uindictam uult. a dño inueniet uindictam: et peccata illius seruans seruabit. Relinque proximo tuo nocenti te: et tunc deprecanti tibi peccata soluentur. Homo homini seruat iram; et a deo querit medelam. In hominē similem sibi. non habet miam; et de peccatis suis deprecatur. Ipse dum caro sit. reseruat iram; et ppiationē petit a deo. Quis exorabit p delictis illius. Memeto nouissimoz: et desine inimicari. Tabitudo enī et mors: imminet in mandatis eius. Memorare timorem dñi: et non irascaris pximo. Memorare testamentū altis simi: et despice ignorantiam pximi. Abstine te a lite: et minues peccata. Homo enim iracundus incendit litem; et ir peccator cōturbabit amicos: et in medio pacem habentū. immittet inimicitiam. Scdm enī ligna silue. sic ignis exardescit; et scdm uirtutē hominis sic iracundia illius erit: et scdm substantiā suam. exaltabit iram suā. Certamen festinatum

incendet ignem; et his festinans effundet sanguinē: et lingua testificans adducet mortem. Si sufflaueris. quasi ignis exardabit: et si expueris sup illam. extinguetur. **U**traq; ex ore pficiscuntur. Sufurro et bilinguis maledictus: multos enim turbauit pacem habentes. Lingua tertia multos cōmouit: et dispersit illos a gente in gentem. Ciuitates iuratas diuitum destruxit: et domos magnatorum effodit. Virtutes poploz concidit: et gentes fortes dissoluit. Lingua tertia mulieres iuratas eiecit: et priuauit illas laborib; suis. Qui respicit illam. nō habebit requiem: nec habebit amicum in quo requiescat. Flagelli plaga liuorem facit: plaga autē lingue cōminuet ossa. Mulci ceciderunt in ore gladij: sed non sic qsi qui interierunt p linguā suam. Beatus qui tectus ē a lingua neqm; qui in iracundia illius nō transiuit: et qui nō attraxit iugum eius. et in unculis illius non est ligatus. Iugum enī illius iugum ferreum est: et unculū illi unculum ereum ē. Mors illius mors nequissima: et utilis potius in ferus qm illa. Perseuerantia illi non pmanebit: sed obtinebit uias inuultoz. In flamma sua nō comburet iustos. Qui relinquit dñm. incident in eam: et ardebit in illis. et non extinguetur. Et imittetur in illos qsi leo: et quasi

pardus ledet illos. Sepi aures tuas spiritibus; et noli audire linguam nequam; et ori tuo facito ostia. et seras auribus tuis. Aurum tuum et argentum tuum conflagra. et uerbis tuis facito stateram. et frenos ori tuo rectos; et accende ne forte labaris in lingua. et cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi. et sit casus tuus insanabilis in mortem.

Qui facit misericordiam. feneratur proximo suo: et qui preualet manu. mandata seruat. Fenerare proximo tuo in tempore necessitatis illius: et iterum redde proximo in tempore suo. Confirma uerbum. et fideliter age cum illo: et in omni tempore inuenies quod tibi necessarium est. Multi quasi inuentione estimauerunt fenus: et presiterunt molestiam hijs qui se adiuuerunt. Donec accipiant osculantur manus dantis: et in promissionibus humiliauerit uocem suam. Et in tempore redditionis postulabit tempus; et loquetur uerba tedu et murmurationum: et tempus causabitur. Si autem potuerit reddere: aduersabitur. Solidi uix reddet dimidium: et computabit illud quasi inuentione. Sin autem. fraudabit illum pecunia sua; et possidebit illum inimicum gratis: et conuicia et maledicta reddet illi. et pro honore et beneficio. reddet illi contumeliam. Multi non causa

nequicie non fenerati sunt: sed fraudari gratis timuerunt. Verumtamen super humilem animo. fortior esto: et pro elemosina non trahas illum. Propter mandatum assume pauperem: et propter inopiam eius ne dimittas eum uacuum. Perde pecuniam propter fratrem et amicum: et non abscondas illam sub lapide. in perditione. Pone thesaurum tuum in preceptis altissimi: et proderit tibi magis quam aurum. Conclude elemosinam in corde pauperis: et hec pro te exorabit ab omni malo. Elemosina uiri quasi sacculus cum ipso: et gratiam homini quasi pupillam conseruabit; et postea resurget: et retribuet illis retributionem. uniuersique in caput illorum. Super scutum potentis. et super lanceam: aduersus inimicum tuum pugnabit. Vir bonus fidem facit proximo suo: et qui perdidit. confusione derelinquet se. Gratiam fideiussoris ne obliuiscaris: dedit enim pro te animam suam. Repromissorem fugit: peccator et immundus. Bona repromissoris sibi ascribit peccator: et ingratus sensu. derelinquet liberantem se. Vir repromittit de proximo suo: et cum perdidit reuerentiam. derelinquetur ab eo. Repromissio nequissima multos perdidit diligentes: et commouit illos quasi fluctus maris. Viros potentes giras migrare fecit: et uagati sunt in gentibus alienis. Peccator transgre

mandata dñi. incedit
in illone negm: et qui
dicit agere. incedit in
recepta proximi scilicet
parati: et accende ne forte
labaris in lingua. et cadas
in conspectu inimicorum
insidiantium tibi. et sit
casus tuus insanabilis in
mortem. **XXI**
Qui facit misericordiam. feneratur
proximo suo: et qui preualet
manu. mandata seruat. Fenerare
proximo tuo in tempore
necessitatis illius: et iterum
redde proximo in tempore
suo. Confirma uerbum. et
fideliter age cum illo: et in
omni tempore inuenies quod
tibi necessarium est. Multi
quasi inuentione estimauerunt
fenus: et presiterunt molestiam
hijs qui se adiuuerunt. Donec
accipiant osculantur manus
dantis: et in promissionibus
humiliauerit uocem suam. Et
in tempore redditionis
postulabit tempus; et loquetur
uerba tedu et murmurationum:
et tempus causabitur. Si
autem potuerit reddere: aduersabitur.
Solidi uix reddet dimidium:
et computabit illud quasi
inuentione. Sin autem. fraudabit
illum pecunia sua; et possidebit
illum inimicum gratis: et
conuicia et maledicta reddet
illi. et pro honore et beneficio.
reddet illi contumeliam. Multi
non causa

diens mandata dñi. incidet in
repromissionē neqm̄. et qui cona-
tur multa agere. incidet in iudici-
um. Recupera proximū scdm̄ uir-
tutem tuam. et attende tibi ne
incidas. Inritum uite hominis.
aqua et panis. et uestimentū et
domus protegens turpitudinem.
Melior est uictus paupis sub teg-
mine asserum. qm̄ epule splendi-
de in peregre sine domicilio. Mini-
mū pro magno placeat tibi. et
imperū peregrinationis nō au-
diēs. Vita neqm̄ hospitandi de
domo in domū. et ubi hospitabi-
tur nō fiducialiter ager. nec ape-
riet os. Hospitabitur et pascet et
potabit ingratos. et ad hec ama-
ra audiet. Transi hospes. et orna-
mentam. et que in manu habes.
ciba ceteros. Exi a facie honoris
amicorū meorū. necessitudine domi-
mee. hospicio in factus es frater.
Graua hec homini habenti sen-
sum. domus correptio. et impro-
perium feneratoris. **XXI**

Qui diligit filium suū assu-
duat illi flagella. ut leter
in nouissimo suo. et n̄ palpet. pri-
morū ostia. Qui docet filium suū
laudabitur in illo. et in medio
domesticorū in illo glābitur. Qui
docet filium suū. in zelo mittit
inimicū. et in medio amicorū in
illo glābitur. Mortuus est pater
illius. et q̄si non est mortuus. si-
milem enim sibi reliquit post se.
In uita sua uidit. et letatus est

in illo. In obitu suo non est con-
tristatus. nec confusus ē coram
inimicis. Reliquit enim defenso-
rem domus contra inimicos. et a-
micis reddentē grām. Pro aiābz
filiorū colligabit uulnera sua. et
sup̄ omnem uocem turbabuntur
uiscera eius. Equus indomitus
euadet durus. et filiū remissus e-
uadet preceps. Lacta filium. et pa-
uentem te faciet. Iude cum eo. et
contristabit te. Non contideas illi
nec condoleas. et in nouissimo ob-
stupescant dentes tui. Non des
illi potestatem in uuentute. et ne
despicias cogitatus illius. Curua
ceruicem eius in uuentute. et
tunde latera illius dum infans
est. ne forte induret et n̄ credat
tibi. et erit tibi dolor aiē. Duce
filium tuū. et operare in illo. ne
in turpitudine illius offendas.
Melior est pauper sanus et fortis
uiribz. qm̄ diues imbecillis et fla-
gellatus malicia. Salus anime
in scitate iusticie. et melior omni
auro et argento. et corpus uali-
dum qm̄ census inuentus. Non
est census super censum salutis
corporis. et non ē oblectamentū
sup̄ cordis gaudium. Melior est
mors qm̄ uita amara. et req̄es
eterna qm̄ languor pseuerans.
Bona abscondita in ore clauso.
quasi appositiones epularū cir-
cumposite sepulchro. Quid pro-
derit libatio ydolo. Nec enim
manducabit. nec odorabitur.

Sic effugatur a dño. et portans mercedes iniquitatis; uidens oculus et ingeniscens: sicut spado complectens uirginē. et suspirās. Tristitiam nō des anime tue: et non affligas te metipm in consilio tuo. Jocunditas cordis. hec est uita hominis; et thesaurus sine defectione sanctitatis: et exultatio uiri est longeuitas. Misere anime tue. placens deo; et contine. et congrega cor tuū in sanctitate eius: et tristitiam longe expelle a te. Multos enī occidit tristitia: et non est utilitas in illa. Zelus et iracundia minuent dies: et ante tempus. senectam adducent cogitatus. Splendidum cor. bonum ī epulis: epule enī illius diligenter **Vigilia** **XVII** sunt. honestatis tabefaciet carnes: et cogitatus illius auferet sompnū. Cogitatus p̄sentie auerit sensum: et infirmitas grauis. sobriam facit aīam. Laborauit diues in congregatione substantie: et in requie sua replebitur bonis suis. Laborauit pauper in diminutione uictus: et in fine inops fit. Qui aurū diligit. non iustificabitur: et q̄ insequitur consumptionē. replebitur ex ea. Multi dati sunt in auri casus: et facta ē in specie ipius. pditio illoꝝ. Lignum offensionis ē aurum sacrificantiū: ue illis qui sectantur illud:

et omnis imprudens deperiet in illo. Beatus diues qui inuictus est sine macula. et qui post aurū non abijt: nec sperauit in pecunia et thesauris. Quis est hic et laudabimus eū: fecit enī mirabilia in uita sua. Qui probatus est in illo. et p̄fectus inuentus ē: et erit illi gloria eterna. Qui potuit transgredi. et non est transgressus: et facere mala. et non fecit. Ideo stabilita sunt bona illius in dño: et elemosinas illius enarrabit omnis ecclia sanctoꝝ. Supra mensam magnā sedisti: non aperias sup illam. faucem tuam prior. Non dicas. si multa sunt: que sup illam sunt. Memto: qm̄ malus est oculus neqm̄. Nequius oculo quid creatum est. Ideo ab omni facie sua lacrimabitur: cū uiderit. Ne extendas manū tuam prior: et in uidia contaminatus. erubescas. Non cōprimaris in cōuiuio. uino. Intellige que sunt proximitui: ex te ipso. Stere q̄si homo frugi hys que tibi apponuntur: ut non cum manducas multū. odio habearis. Cessa p̄or causa discipline: et noli nimius ēē. ne forte offendas. Et si in medio multoꝝ sedisti. prior illis ne extendas manū tuam: nec prior poscas bibere. Quā sufficiens ē homini erudito. uinū exiguū: et in dormiendo nō laborabis ab illo. et n̄ senties laborem. Vigilia

ra et tunc. uero in
 opus sanctatis i hom
 Deemerit: mane: et
 um ipso sicut dicitur.
 fueris in dno. uel
 medio et uome: et
 et n̄ adducis corpus
 trare. Audi me fili. et n
 me: et tu nouissimo i
 uerba mea. In omnib; dy
 lo uelut: et omis infir
 ueretur tibi. Splend
 uerba: benedixerit labia m
 et testimonij ueritatis
 In nouissimo parte: u
 dicit caritas: et testimo
 uer illis. uerum ē. Dilig
 u uobis prouocare: im
 boni operum: uerum
 p̄p̄at ferrum durū: si
 uelut superboꝝ arguit: u
 uerum potatum. C qua uer
 uerū: uinū in sobrietate:
 et mod̄ moderate: ens sobri
 uerū: que nō in uerū
 et nō defraudat uerū
 et uinū i roconditate et
 et nō in dno: ab in
 uerū anime et cordis: uerū
 uerū potatum. Sauras
 uerū corpus: sobrius pot
 uerū potatum: uerū
 uerū: et uerū multas
 uerū anime: uerū
 uerū. Curia tris
 cas. i p̄dentes offensio
 uerū: et factes uerū
 uerū uerū si arguas

et colera et tortura. uero infirmi-
to: sompnus sanitatis i homine
parco. Dormiet usq; mane: et aia
illius cum ipso delectabitur. Et si
coactus fueris in edendo multu.
surge e medio et uome; et refrige-
rabit te: et n̄ adduces corpori tuo
infirmitate. Audi me fili. et ne
spernas me: et in nouissimo iue-
nies uerba mea. In omnib; opib;
tuis esto uelox: et omnis infirmi-
tas n̄ occurrer tibi. Splendidu
in panib; benedicent labia mul-
tor: et testimoniu ueritatis illi
fidele. In nequissimo pane. mur-
murabit ciuitas: et testimoniu
nequicie illius. uerum e. Diligen-
tes in uino noli prouocare: mul-
tos enim exterminauit uinum.
Ignis probat ferrum duru: sic
uinu corda superboz arguet. in
ebrietate potatum. Qua uita
hominib;: uinu in sobrietate. Si
bibas illud moderate: eris sobrius.
Que est uita. que nō minuitur
uino: Quid defraudat uitam?
Mors. Uinum i iocunditate crea-
tum est. nō in ebrietate: ab initio.
Exultatio anime et cordis: uinu
moderate potatum. Sanitas e
anime et corporis: sobrius potus.
Uinum multu potatum: irrita-
tionē et iram. et ruinas multas
facit. Amaritudo anime: uinu
multum potatum. Ebrietatis
animositas. imprudentis offensio:
minorans uirtute. et facies nul-
nera. In conuiuio uini n̄ arguas

proximu: et non despicias cum i
iocunditate illius. Verba impro-
peru nō dicas illi: et nō premas
illum in repetendo. XVII

Rectorem te posuerunt: noli
extolli. Esto in illis: quasi
unius ex ipsis. Curam illoz habe.
et sic considera. et omni cura tua
explicita recumbe: ut letēris pp̄
illos. et ornamentu gr̄e accipias
coronam. et dignitate consequaris
congregationis. Loquere ma-
ior natu. decet enim te primum
uerbu diligentis scientia: et nō
impedias musicam. Ubi auditu
n̄ est non effundas sermonē: et
importune noli extolli in sapia
tua. Gemmula carbunculi in or-
namento auri: et compatio mu-
sicoz in conuiuio uini. Sicut in
fabricatione auri signum e fina-
ragdi: sic numerus musicoz in
iocundo et moderato uino. Audi
tacens: et pro reuerentia accedet
tibi bona gr̄a. Adolescens loque-
re in causa tua iux: cum necesse
fuerit. Si bis interrogatus fuīs:
habeat caput tuum responsum
tuu. In multis esto q̄si inscius:
et audi tacens simul et querens.
Et loqui in medio magnatoz n̄
psumas: et ubi sunt senes. non
multa loquaris. Ante grandinē
prebit choruscatio; et ante uere-
cundiam p̄bit gr̄a: et pro reue-
rentia accedet tibi bona gratia.
Et hora surgendi n̄ te trices. Pre-
curre autē prior in domu tuam;

ed d

et illic aduocare. et illic lude. et
age conceptiones tuas. et n̄ in
delictis et uerbo supbo. Super
hys omnib; benedicto dñm q̄
fecit te. et mebrantem te ab
omnib; bonis suis. Qui timet
dñm. excipiet doctrinam eius. et
qui uigilauerint ad illum. in
uenient benedictionem illius.
Qui querit legem replebitur
ab ea. et qui infidiose agit. et
scandalizabitur ab ea. Qui ti
ment dñm. inuenient iudicium
iustum. et iusticias quasi lum̄
accendent. Peccator homo uita
bit correptionē. et sc̄m uolun
tatem suam inueniet compati
onem. Vir consiliy nō disperdet
intelligentiā. alienus et super
bus n̄ primescet timorem. Cr̄a
postq̄m fecit cum eo sine consi
lio. et suis insectationib; argue
tur. Fili. sine consilio nichil faci
as. et post factum non penite
bis. In uia ruine nō eas. et nō
offendes in lapides. Hec credas
te uie laboriose. ne ponas ani
me tue scandalū. Et a filijs tui
caue. et a domesticis tuis atten
de. In omni opere tuo. crede ex
fide anime tue. Hec est enī con
seruatio mandator. Qui credit
deo attendit mandatis. et qui
confidit in illo. non minoratus

Timenti dñm. **XXIII** erit.
nō occurrent mala. sed in
temptatione dñs illum conserua
bit. et liberabit a malis. Dapi

ens n̄ odit mandata et iustici
as. et non illidetur quasi in pro
cella nauis. Homo sensatus cre
dit legi dei. et lex illi fidelis. Et
interrogationē manifestat. pa
rabit uerbum. et sic deprecatus
exaudietur. et conseruabit disci
plinā. et tunc respondebit. Pre
cordia fatui quasi rota carri. et
quasi axis uersatilis cogitatus
illius. Equus emissarius. sic et
amicus subannator. sub omni
suprasedente humit. Quare die
diem superat. et iterum lux lu
cem. et annus annū. sol solem.
A domini scientia separati sunt.
facto sole et p̄ceptum custodien
te. Et imutabit tempa. et dies
festos ipsor. et in illis dies festo
celebrauerunt ad horam. Ex ip
sis exaltauit. et magnificauit dñs.
et ex ipis posuit et in numerū
dierum. Et homines omnes de
sole. et ex terra. unde creatus est
adam. In multitudine discipli
ne domini separauit eos. et im
mutauit uias eor. Ex ipis bene
dixit et exaltauit. et ex hys sc̄i
ficauit. et ad se applicauit. Ex
ipis maledixit. et humiliauit. et
conuertit illos a separatōe illoz.
Quasi lutum figuli in manu
ipius plasmare illud et dispone
re. omnes uie eius sc̄m disposi
tionē eius. sic homo i manu il
lius qui se fecit. et reddet illi se
cundum iudiciū suum. Contra
malū bonū ē. et cōtra uitā mors.

sic et contra uitium iustū peccator. Et sic intueri: in omnia opa altissimi. Duo contra duo: unū contra unū. Et ego nouissimus uigilau; et quasi qui colligit a cinos post uindematores. in benedictione dei et ipse speraui: et quasi qui uindemat. repleui torcular. Respicite qm̄ non in soli laboraui: sed omnib; exquirentib; disciplinam. Audite me magnati et omnes popli: ⁊ rectores ecclie aurib; percipite. Filio et mulieri. fratri et amico. nō des potestatem sup te in uita tua; et non dederis alij possessionem tuam: ne forte peniteat te. ⁊ de p̄ceris pro illis. Dum adhuc superes et aspiras: non imutabit te omnis caro. Melius est enī ut filij te rogent: qm̄ te respice re in manus filiorum tuorū. In omnib; operib; tuis p̄cellens esto: ne dederis maculam in gloriam tuam. In die consummationis dierum uite tue. et in tempe exitus tui: distribue hereditatem tuam. Cibaria et uirga et onus asino: panis et disciplina et opus seruo. Operatur in disciplina. et querit requiescere: laxa manus illi. et querit libertatē. Jugum et lorum curuant collū durum: et seruū inclinant operationes assidue. Seruo maliuolo tortura. et compedes: mitte illū in opationem ne uacet. Multam enī maliciam: docuit ociositas.

In opere constitue eum: sic enī concedet illum. Quod si non ob audierit. curua illum compedib; et nō amplifices super omnē carnem. Verum sine iudicio nichil facias graue. Si est tibi seruus fidelis: sit tibi quasi anima tua. Quasi fr̄em sic eum tracta: qm̄ in sanguine anime comparasti eum. Si leseris eum inuiste. in fugam conuertetur: et si extollens discesserit: quem queras. et ī qua uia queras illum. nescis.

Uana spes et mendacium insensato uico: et somnia extollunt imprudentes. Quasi qui apprehendit umbrā et p̄sequitur uentum: sic qui attendit ad uisa mendacia. Scdm̄ hoc uisio sompniorū. Ante faciem hōis: similitudo alterius hominis. Ab imundo quid mūdabitur. et a mendace quid uerum dicetur. Diuinitio erroris. et auguria mendacia. et sompna male facientū: uanitas est. Et sicut parturientis cor tuum fantasias patitur: nisi ab altissimo fuerit emissa uisitatio. Ne dederis in illis cor tuū. Multos enī errare fecerunt sompna: et exciderunt sperantes in illis. Sine iudicio consumabitur uerbum: et sapia in ore fidelis cōplanabitur. Qui nō temptatus ē. quid scit. Vir ī multis expertus cogitabit multa: et qui multa didicit. enarrabit intellectū. Qui n̄ est expertus:

sanctifica decimas tuas. Da altissimo scdm donatum eius; et i bono oculo adiuventione facito manuu tuar: qm retribuens e dñs. et septies tantum reddet tibi. Noli offerre munera praua: non eni suscipiet illa. Et noli inspicere sacrificiu inuultu; qm dñs iudex est: et non est apud illum gloria psonae. Non accipiet dñs psonam in paupem: et depcatione lesi exaudiet. Non despiciet preces pupilli: nec uiduam si effundat loquelam gemitus. Nonne lacrimae uiduae ad maxillam descendunt. et exclamatio eius sup deducentem eas. A maxilla enim ascendunt usq; ad celu: et dñs exauditor. non delectabitur in illis. Qui adorat dñm. in oblectatione suscipietur: et peccatio illius usq; ad nubes ppinquabit. Oratio humiliantis se nubes penetrabit: et donec ppinquet. nō consolabitur: et non discedet donec altissimus aspiciat. Et dominus nō elongabit: s; iudicabit iustos: et faciet iudicium. Et fortissimus nō habebit in illis pacientiam. ut contribulet dorsum illoru; et gentib; reddet uindictā. donec tollat plenitudinē supboꝝ. et sceptrā iniquoꝝ contribulet. donec reddat omnib; scdm actus suos. et scdm opera adē et scdm p̄sumptionē illius. donec iudicet iudiciū plebis sue: et oblectabit iustos misericordia sua. Spectiosa di-

misericordia in tempore tribulationis: quasi nubes pluuie in tempore siccitatis. Misere **AVII** Misere nri dñs omnium et respice nos. et ostende nobis lucem miserationū tuarum; et imitte timorem tuū sup gentes que non exquisierunt te. ut cognoscant qā non ē dñs nisi tu: ut enarrēt magnalia tua. Alleua manū tuā sup gentes alienas: ut uideant potentiam tuā. Sicut enī in conspectu eoz sc̄ificatus es in nobis. sic in conspectu nro magnificaberis in eis; ut cognoscant te sicut et nos cognouimus: qm non est dñs preter te dñe. Innoua signa: et immuta mirabilia. Glorifica manū: et brachiū dextrum. Excita furorem: et effunde iram. Extolle aduersarium: et afflige inimicū. Festina tempus; et memento finis: ut enarrent mirabilia tua. In ira flāme deuoretur qui saluatur: et qui pessimant plebē tuam inueniant pdicionē. Contere caput pncipum ⁊ inimicoꝝ: dicentium. non ē alius p̄ter nos. Congrega om̄s tribus iacob. et cognoscant quia nō est dñs nisi tu. ut enarrent magnalia tua: ⁊ hereditabis eos sicut ab initio. Misere plebi tue. sup quam inuocatum est nom̄ tuum: et israel que coequali primogenito tuo. Misere ciuitati sanctificationis tue iherlm: ciuitati requiet tue. Reple syon inenarrabilib; uir-

002

tutib; tuis: et gl'a tua pplm tuū.
 Da testimoniu; quia ab inicio
 creature tue sunt: et suscita p'ca
 riones. quas locuti sunt in noie
 tuo pphete priores. Da mercedē
 sustinentib; te. ut pphete tui fide
 les inueniantur: et exaudi ora
 tionē seruoꝝ tuoꝝ. Scdm bene
 dictionē aaron da ppl'o tuo; et
 dirige nos in uiam iusticie: ut
 sciant om̄s qui habitant terrā.
 quia tu es deus consp'ctor secu
 loꝝ. Omnē escam manducabit
 uenter: et est cibus cibo meliōꝝ.
 Fauces contingunt cibum: et cor
 insensatū uerba mendacia. Cor
 prauū dabit tristitiam: et ho
 mo rectus resistet illi. Omnem
 masculū excipiet mulier: et est
 filia meliōꝝ filio. Species mulie
 ris exhilarat faciem uiri sui: et
 sup omnē concupiscentiā homi
 nis supducet desiderium. Si est
 lingua curationis: est et mitiga
 tionis et misericōdie. Non ē uir illi?
 scdm filios hominū. Qui possidet
 mulierem bonā: inchoat posses
 sionē. Aduitōriū scdm illum est:
 et columpna ut requies. Ubi nō
 est sepes diripietur possessio: et
 ubi non est mulier ingemiscit e
 gens. Cui credit. qui non habet
 nidum. Et deflectens ubi cūq;
 obscurauerit: quali succinctus la
 tro. exiliens de ciuitate ī ciuitatē.

Omnis amicus **XXVII**
 dicit. Et ego amicitiam co
 pulau. Sed est amicus: solo

nomine amicus. Nonne tristitia
 inest usq; ad mortem. Sodalis
 aut et amicus: ad inimicitia con
 uertentur. O p'sumptio neq;issima;
 unde creata es. coopire aridam
 maliciam. et dolositatem illius.
 Sodalis amico conuocundatur ī
 oblectatione: et in tempe tribula
 tionis adūsarius erit. Sodalis a
 mico condolet causa uentris: et
 contra hostem accipiet scutū. Nō
 obliuiscaris amici tui in animo
 tuo: et non īmemor sis illius in o
 perib; tuis. Noli consiliari cū soce
 ro tuo: et a zelantib; te absconde
 consiliū. Omnis consiliarius pro
 dit consiliū: sed est consiliarius ī
 semetipō. A consiliario: serua a
 nimā tuam. Prius scito que sit
 illius necessitas. et quid ipse in a
 nimo suo cogitabit; ne forte mit
 tat sudem in terrā. et dicat tibi.
 bona est uita tua: et ster e cōtra
 rio. uidere quid tibi eueniat. Cū
 uiro irreligioso tracta de scitate.
 et cū iniusto de iusticia. et cū mu
 liere de hys que emulatur; cum
 timido de bello. cū negotiatore de
 traiectione. cū emptore de uendi
 tione. cū uiro liuido de gratis a
 gendis. cū impius de pietate. cum
 inhonesto de honestate: cū oꝝ
 ratio agrario de omni opere. cū oꝝ
 ratio annuali de consumatione
 anni. cū seruo pigro de multa o
 patione. Non attendas hys in
 omni consilio; sed cum uiro scō
 assiduus esto. quēcūq; cognouens

natte timorem dei: car
 est scdm aiām tuam
 tribauerit in tenebris
 uerbo tibi. Et cor boni cō
 recam: non ē enim reb
 illo. Amma uer se
 quōdo uera: qua se
 p'cedes. sedentes in
 d'p'andū. Et in hys
 deperare altissimū: ut d
 ueritate uiam tuā. At
 opera uerbi uerax p
 et ante omne actum
 m' scdm. Verbum neq;ū
 dicit: ex quo quatuor p
 ueritas: boni et mali u
 es: et dominat' illoꝝ
 his lingua. Iste peritus n
 uoluit: et aie sue suau
 uoluptate loquit' oledib
 in omni re defraudabit:
 in illa a dno gra data: o
 d'p'etina defraudatus e
 d'p'ens aumie sue sapien
 tiam sensus illius lauda
 d'p' sapens plēbem suā e
 d' fructus sensus illius fi
 d'p' sapens implebitur
 d'p' d'p'is: et uidentes. Ille
 d'p' d'p' uiri in numer
 d'p' d'p' aie t'f' innumer
 d'p' d'p' in p'lo h'c
 d'p' honorem: et romen ill
 d'p' in eternū. fili in u
 d'p' aiām tuam: et si fi
 d'p' d'p' illi potestatem
 d'p' omnia omnib; expedit
 d'p' omni aie omne genus

obseruante timorem dei: cuius anima est scdm animam tuam. Qui cumq; titubauerit in tenebris: non condolebit tibi. Et cor boni consilii statue tecum: non est enim tibi aliud plus illo. Anima uiri sci enunciat aliquando uera: quam septem circumspectores. sedentes in excelsum ad specularandum. Et in hys omnibus deprecare altissimum: ut dirigat in ueritate uiam tuam. Ante omnia opera uerbum uerax precedat te: et ante omnem actum consilium stabile. Verbum nequam: immutabit cor. ex quo quatuor partes oriuntur: bonum et malum. uita et mors: et dominatrix illorum est assidua lingua. Vir peritus multos erudiuit: et anime sue suauis est. Qui sophisticè loquitur odibilis est: in omni re defraudabit. Non enim est illi a domino gratia data: omnem enim sapientia defraudatus est. Est sapiens anime sue sapiens: et fructus sensus illius laudabilis. Vir sapiens plebem suam erudit: et fructus sensus illius fideles sunt. Vir sapiens implebitur benedictionibus: et uidentes illum laudabunt. Vita uiri in numero dierum: dies autem israel innumera biles sunt. Sapiens in populo hereditabit honorem: et nomen illius erit uiuens in eternum. Fili in uita tua tempta animam tuam: et si fuerit nequam. non des illi potestatem. Non enim omnia omnibus expediunt: et non omni anime omne genus

placet. Noli auudus esse in omni epulatione: et non te effundas super omnem escam. In multis enim escis erit infirmitas: et auuiditas appropinquabit usque ad coleram. Propter crapulam multi obierunt: qui autem abstinens est. adiciet uitam.

Honora medicum. **APLIX** propter necessitatem: etenim illum creauit altissimus. A deo est enim omnis medicina: et a rege accipiet donationem. Disciplina medici exaltabit caput illius: et in conspectu magnatorum collaudabitur. Altissimus de terra creauit medicinam: et uir prudens non abhorrebit eam. Nonne a ligno in dulcata est aqua amara: Ad agnitionem hominum: uirtus illorum. Et dedit hominibus scientiam altissimus: honorari in mirabilibus suis. In hys curans: mitigabit dolorem. Et ungentarius faciet pigmenta suauitatis: et unctiones conficiet sanitatis: et non consumabuntur opera eius. Pax enim dei: super faciem terre. Fili in tua infirmitate non despicias te ipsum: sed ora dominum: et ipse curabit te. Auerte a delicto. et dirige manus: et ab omni delicto munda cor tuum. Da suauitatem. et memoriam similaginis: et impingua oblationem. Et da locum medico. etenim illum dominus creauit: et non discedat a te: quia opera eius sunt necessaria. Est enim tempus: quando in manus eorum incurras. Ipsi uero dominum deprecabunt:

ut dirigat requiem eoz et sanita-
 tem. ppter conuersione eoz. **Q**
 delinquit in conspectu eius qui fe-
 cit illum: incidet in manus medi-
 ci. **F**ili in mortuu pduc lacrimas.
 et quasi dira passus incipe plo-
 rare: et scdm iudicium contege
 corpus illius: et non despicias se-
 pulturam ipius. **P**ropt delaturam
 aute amare fer luctum ill' uno
 die: et consolare ppter tristitiam:
 et fac luctum scdm meritum eius
 uno die uel duobz: ppter detractio-
 ne. **A** tristitia enim festinat mors.
 et cooperit uirtutem: et tristitia
 cordis flectit ceruicem. **I**n abduc-
 tione pmanet tristitia: et substā-
 tia inopis scdm cor eius. **N**on de-
 deris in tristitia cor tuum: sed re-
 pelle eam a te: et memento no-
 uissimoz. et noli obliuisci. **N**eqz
 enim ē conuersio: et huic nichil
 proderis: et te ipm pessimabis.
Memor esto iudicii mei: sic enim
 erit et tuū. **M**ichi heri: et tibi ho-
 die. **I**n requie mortui. requiescere
 fac memoriā eius: et consolare il-
 lum in exitu sps sui. **S**apientia
 scribe in tempe uacuitatis: et
 qui minoratur actu. sapiam pec-
 plet: quia sapia replebitur. **Q**ui
 tenet aratrum. et qui glatur in
 iaculo. stimulo boues agitāt: et
 conūsatur in operibz eoz: et nar-
 ratio eius in filis taurozū. **C**or
 suū dabit ad uersandos sulcos:
 et uigilia eius ī sagina uaccar.
Sic omnis faber et architectus:

qui noctem tanqm diem tūfigit;
 qui sculpsit signacula sculpsilia: et
 assiduitas eius uariat picturam.
Cor suū dabit in similitudinē pi-
 cturę: et uigilia sua pficit opus.
Sic faber ferrarius sedens iuxta
 incidem: et considerans opus fer-
 ri. **V**apoz ignis uret carnes eius:
 et in calore fornacis concertatur.
Vox mallei innouat aurem ei:
 et contra similitudinē uasis ocl's
 eius. **C**or suū dabit in consumati-
 onem opey: et uigilia sua ornabit
 impfectionē. **S**ic figulus sedens
 ad opus suū. et conuertens pedibz
 suis rotam: qui in sollicitudine
 positus ē semper ppter opus suū:
 et innumera est omnis opatio
 eius. **I**n brachio suo formabit lu-
 tum: et ante pedes suos curuabit
 uirtutē suam. **C**or suū dabit ut
 consumet linicionem: et uigi-
 lia sua mundabit fornacē. **O**m-
 nes hy in manibz suis speraue-
 runt: et unusquisqz in arte sua
 sapiens est. **S**ine hys omnibz nō
 edificatur ciuitas: et nō in habi-
 tabunt nec inambulabunt: et ī
 eccliam non transibunt. **S**uper
 sellam iudicis non sedebunt. et
 testamentū iudicij nō intelligunt;
 neqz palam facient iudicium et
 disciplinā: et in parabolis nō in-
 ueniuntur. **S**z creaturā eui confir-
 mabit: et deprecatio illoz in ope-
 ratione artis: accōmodantes ani-
 mā suam. et conqurentes in le-
 ge altissimi.

ipiam amiqz omnia
 ptere sapiens: et in pph
 tr. **S**arratione uicou
 opz confecturabz: et i uer
 ma bolaz simul uicou
 a puerbz exquire: et
 dtes parabolaz conu
 mēto magnatoz: m
 te in conspectu pfectis a
 e. **I**n etiam altengnat
 i traher: bona eni et ma
 mntz: tempabit. **C**or suū
 ad uigilandum dilu
 in qui fere illum: et in con
 altissim deprecatur. **A**pe
 s suū in oratione: et pro d
 s deprecatur. **S**i eni di
 opz uoluerit: spū intelligi
 nō illum. **E**t ipse ratiqz
 tes mntz eloqua sapie sue
 uione confecturabz dno
 ptinget confitum eius et
 ipiam: et in abscondis si
 uoluntate. **I**stē palam facer
 tādā dōctine sue: et in legē
 uenit dōi glabatur. **C**ollan
 uisim sapiam eius: et uig
 suū dēbetur. **N**on receder
 tūa eius: et nomen eius re
 uer a generatione i genera
 sapientia eius enarrabit
 et laudem et enuntiat
 qz manent nom eius. de
 ter plus qm mille: et si te
 ppter illi. **A**ll huc confi
 marm: ut furore enū
 su. **E**t in uoce dicit. **O**
 que dicitur fructus: et qz

Sapientiam antiquorum omnium exquiret sapiens: et in prophetis uocabitur. Narrationem uerborum nominatorum conseruabit: et in uersutias parabolarum simul introibit. Occulta uerborum exquiret: et in absconditis parabolarum conisabitur. In medio magnatorum ministrabit: et in conspectu presidis apparebit. In terram alienigenarum gentium transiet: bona enim et mala in omnibus temptabit. Cor suum tradet ad uigilandum diluculo. ad dominum qui fecit illum: et in conspectu altissimi deprecabitur. Aperiet os suum in oratione: et pro delictis suis deprecabitur. Si enim dominus magnus uoluerit: spiritu intelligente replebit illum. Et ipse tanquam ymbres mittet eloquia sapientie sue: et in oratione confitebitur domino. Et ipse diriget consilium eius et disciplinam: et in absconditis suis consiliabitur. Ipse palam faciet disciplinam doctrine sue: et in lege testamenti domini gloriabitur. Collaudabunt multi sapientiam eius: et usque in seculum non delebitur. Non recedet memoria eius: et nomen eius requiratur a generatione in generationem. Sapientiam eius enarrabunt gentes: et laudem eius enuntiabit ecclesia. Si permanserit nomen eius. derelinquet plus quam mille: et si requieuerit. perdetur illi. Adhuc consiliabor ut enarrem: ut furore enim repletus sum. Et in uoce dicit. Ob audite me diuini fructus: et quasi

rosa plantata super riuos aquarum. fructificate. Quasi lybanus: odorem suauitatis habere. Florete flores. quasi lilium date florem: et frondete in gratiam: et collaudate canticum. et benedicite dominum in operibus suis. Date nomini eius magnificentiam: et confitemini illi in uoce labiorum uerborum. in canticis labiorum et cytharis: et sic dicetis in confessione. Opera domini uniuersa: bona ualde. In uerbo eius stetit aqua sicut congeries. et in sermone oris illius sicut exceptoria aquarum: quoniam in precepto illius placor fit: et non est minor ratio in salute ipsius. Opera omnis carnis coram illo: et non est quicquam absconditum ab oculis eius. A seculo usque in seculum respicit: et nichil est mirabile in conspectu eius. Non est dicere. quid est hoc aut quid est illud: omnia enim in tempore suo querentur. Benedictio illius: quasi fluius inundabit. Et quomodo cathachismus a ridam inebriauit: sic ira ipsius gentes que non exquisierunt eum hereditabit. Quomodo conuertit aquas in siccitatem. et siccata est terra. et uie illius uis illoz directe sunt: sic peccatoribus offensiones in ira eius. Bona bonus creata sunt ab initio: sic nequissimis bona et mala. Iudicium necessarie rei uite hominum: aqua. ignis. et ferrum. sal. et lac. et panis similia. gineus. et mel. et botrus uue. et

dulcabitur: et in ea iuuet the-
 saurū. Fili. edificatio ciuitatis cō-
 firmabit nomen: et super hanc
 mulier imaculata computabitur.
 Vinum et musica letificant cor:
 et sup utraq; dilectio sapie. Ty-
 bie et psalterium suauem faciunt
 melodiam: et sup utraq; lingua
 suauis. Grām et speciem deside-
 rabit oculus: et sup hec uirides
 sationes. Amicus et socialis in
 tempe conuenientes: et super u-
 trosq; mulier cū uiro. Frēs in ad-
 iutorū in tempe tribulationis:
 et super eos misericōdia liberabit.
 Aurum et argentū et cōstitutio
 pedum: et sup utrumq; consiliū
 beneplacitū. Facultates ⁊ uirtu-
 tes exaltant cor: et sup hec timor
 dñi. Non est in timore dñi. mino-
 ratio: et non ē in eo inquirere ad-
 iutorū. Timor dñi sicut padisus
 benedictionis: et sup omnē glori-
 am opuerunt illum. Fili. in tempe
 uite tue ne indigeas: melius est
 enī mori qm̄ indigere. Vir respi-
 ciens in mensam alienā: non ē
 uita eius in cogitatione uictus;
 alit enim aiām suam cibus alie-
 nis. Vir autē disciplinatus et e-
 ruditus: custodiet se. In ore im-
 prudentis condulcabitur inopia:
 et in uentre eius ignis ardebit.

Omors qm̄ amara **XVII**
 est memoria tua. homini
 pacem habenti in substantiis su-
 is: uiro quieto. et cuius uie dire-
 cte sunt in omnibz: et adhuc ualen-

ti accipe cibum. Omors qm̄ bonū
 est iudiciū tuū homini indigenti.
 et qui minoratur uiribz: defecto
 etate. et cui de omnibz cura est: et
 incredibili qui perdit sapiām. No-
 li metuere iudiciū mortis. Memē-
 to que ante te fuerunt: et que su-
 puentura sunt tibi. Hoc iudiciū
 a dño: omni carni. Et que sup-
 uenient tibi in beneplacito al-
 tissimi: siue decem. siue centum.
 siue mille anni. Non est enim ī
 inferno accusatio uite. Filij abho-
 minationū fiunt filij peccor: et
 qui conūsantur secus domos im-
 pioꝝ. Filioꝝ peccatoꝝ periet he-
 reditas: et cum semine illoꝝ assi-
 duitas obprobri. De patre impio
 queruntur filij: qm̄ ppter illum
 sunt in obprobrio. De uobis uiri
 impy: qui dereliquistis legem al-
 tissimi. Et si nati fueritis. ī ma-
 ledictionē nascemini: et si mor-
 tui fueritis. ī maledictione erit
 pars uīa. Omnia que de terra
 sunt in terram conuertentur: sic
 impy a maledicto in perditionē.
 Luctus hominū in corpore ipoz:
 nomen autē impioꝝ delebitur. Cu-
 ram habe de bono nomine: hoc
 enī magis pmanebit tibi. quā
 mille thesauri magni et preciosi.
 Bone uite numerus dierum: bo-
 num autē nom̄ pmanebit in eio.
 Disciplinam in pace conseruate
 filij. Sapia enim abscondita et
 thesaurus inuisus: que utilitas
 in utrisq; Melior est homo qui

abscondit stulticiam suā: quā homo qui abscondit sapientiā suam. Verū tamen reueremini i hijs: que procedunt de ore meo. Non est enim bonū omnē irreuerentiā obseruare: et n̄ omnia omnib; bene placent in fide. **C**rucescite a patre et a matre de fornicatione. et a p̄sidente et a potente de mendatio. a principe et a iudice de delicto. a synagoga et plebe de iniquitate. a socio et amico de iniusticia; et de loco in quo habitas de furto. de ueritate dei et testamento. de discubitu in panib;. et ab obfuscatione dati et accepti. a saluantib; de silentio. a respectu mulieris fornicarie: et ab auersione uultus cognati. **N**e auertas faciem a proximo tuo. **E**t ab auferendo parrem: et nō restituendo. **N**e respicias mulierē alieni uiri; et ne scruteris ancillam eius: neq; steteris ad lectum ei. **A**b amicis de sermonib; impperi: et cū dederis. ne impropetes. **XIIII**

Non duplices sermonē auditus. de reuelatione sermoni absconditi; et eris uere sine confusione: et inuenies grām in cōspectu omnium hominū. **N**e pro hijs omnib; confundaris: et ne accipias p̄sonam ut delinquas. **D**e lege altissimi et testamento. de iudicio iustificare impium. de uerbo socioꝝ et uiatoꝝ. et de datione hereditatis amicor; de equa

litate statere et ponderū. de acquisitione multor; et paucor;. de corruptione emptionis et negotiator;. et de multa disciplina filioꝝ: et seruo pessimo latus sanguinare. **S**up mulierē neq̄m: bonū est signum. **A**bi manus multe sūt claude. et q̄cumq; trades numera. et appende: datum uō ⁊ acceptum omne describe. **D**e disciplina insensati et fatui: et de seniorib; qui iudicantur ab adolescentib;. **E**t eris eruditus in omnib;: et probabilis in conspectu omnium uiroꝝ. **F**ilia patris abscondita ē. uigilia et sollicitudo eius aufert sompnū; ne forte i adolescentia sua adulcera efficiatur. et cum uiro cōmorata odibilis fiat. neq̄ndo polluiatur in uirginitate sua. et in paternis suis grauida inueniatur: ne forte cū uiro cōmorata transgrediatur. aut certe sterilis efficiatur. **S**up filiam luxuriosā confirma custodiam; ne q̄ndo faciat te in obprobrium uenire inimicis. a detractione in ciuitate. et abiectioe plebis: et cōfundat te in multitudine populi. **O**mnium homini noli intendere in specie: et in medio mulierū noli commorari. **D**e uestimentis enī procedit tineā: et a muliere iniquitas uiri. **M**elior est iniquitas uiri. quam mulier benefaciens: et mulier cōfundens in obprobrium. **N**emoz ero igitur opum dñi: et que uidi annuntiabo. **I**n sermonib; dñi:

et res. Sol illuminans p om
perit: et glā dñi plerum
is eius. **H**ome dñs fecit
s marate omnia mirabi
que confirmat dñs oī
solus in glā sua: **A**by
oz hominū inuestigant:
hacta eorum excoꝝtaur:
ore enī dñs omne sciam.
p̄or in signum cui annū
que p̄ceperunt: et que sup
na sunt. reuelans uestigia
et non p̄ceperit illum
rogatus. et n̄ abscondit
uultus sermo. **S**ignalia
uere deuorant. que est an
si uol; in seim; neq; abie
neq; mutatur: et non
tantes consilio. **E**uā de
na sunt omnia oꝝa cui:
in firmellam que est con
s. **D**ona a hec uiuunt et
in seim; et in omī neces
taria obaudiunt ei. **O**m
uolens. enim contra uinū:
sine quocūq; dresse. **A**u
de confirmabit bona. **E**t
uolens uidens glām ei.
uolens firma. **XIIII**
enī pulchritudo eius ē:
et in uisione glē. **S**ol in
annuntians in circuitu: uas
uole opus exressi. **I**n mer
tate terram: et in cōspe
us eius quis poterit sust
inacem ostendens: in
uolens. **T**riplex sal ex
uolens. radios igneos ex

opera eius. Sol illuminans p omnia respexit: et gl'a dñi plenum est opus eius. Nonne dñs fecit sanctos enarrare omnia mirabilia sua. que confirmavit dñs òi potens. stabilis in gl'a sua. Abyssum et cor hominū inuestigavit: et in astutia eorum excogitavit. Cognovit enī dñs omnē sciām. et inspexit in signum eui. annūtiāns que p̄terierunt. et que sup uentura sunt. reuelans uestigia occultor: et non preterit illum omnis cogitatus. et n̄ abscondit se ab eo ullus sermo. Magnalia sapientie sue decorauit. que est ante seculū et usq; in seculū; neq; abietum ē neq; minuitur: et non eget alicuius consilio. Quā desiderabilia sunt omnia opa eui: et tanq̄m scintillam que est considerare. Omnia hec uiuunt et manent in seculū: et in omī necessitate omīa obaudiunt ei. Omnia duplicia. unū contra unū: et non fecit quicq̄m deesse. Uni uscuusq; confirmabit bona. Et quis satiabitur uidens gl'am ei?

Altitudinis firma. **XLIII.**
 Altitudinis pulchritudo eius ē: species celi in uisione gl'e. Sol in aspectu annūtiāns in exitu: uas admirabile. opus excelsi. In meridiano exiit terram; et in cōspectu ardoris eius quis poterit sustinere. Fornacem custodiens: in operib; ardoris. Tripliciter sol exurens montes. radios igneos ex

sufflans: et refulgens. radius suus obcecat oculos. Magnus dñs qui fecit illum: et in sermonib; eius festinabit iter. Et luna ī omniū; in tempore suo: ostensio tempis. et signum eui. A luna: signum diei festi. Luminare qd̄ minuit in consumatione; mensis sc̄lm nom̄ eius est: crescens admirabiliter in consumatione. Mas castroꝝ in excelsis: in firmamento celi resplendens gloriosa. Species celi gl'a stellatum: mundū illuminans in excelsis dñs. In uerbis sc̄is stabunt ad iudicium: et non deficient in uigiliis suis. Uide arcum: et benedic q̄ fecit illum. Valde speciosus est in splendore suo: girauit celum in circuitu gl'e sue. Manus excelsi: aperuerunt illum. Imperio suo accelerauit niuem: et accelerat choruscationes emittere iudicij sui. Propterea aperti sunt thesauri: et euolauerūt nebule sicut aues. In magnitudine sua posuit nubes: et contracti s̄ lapides grandinis. In conspectu illius comouebuntur montes: et in uoluntate eius aspirabit notus. Vox tonitruū eius uerberabit terrā: tempestas aquilonis. et congregatio sp̄s. Et sicut auis deponens ad sedendū aspergit niuem: et sicut locusta demergens. descensus ei. Pulchritudinem coloris eius admirabitur ocl's: et sup ymbrem ei. expauescit cor. Celu sicut salem

pace sepulta sunt: et nomen eorū
 uiuet in generationes et genatio
 nes. Sapientia ipsorum narrent populi:
 et laudem eorum nunciet ecclesia. Noeh
 placuit deo. et translatus est in
 paradysum: ut det gentibus sapien
 tiam. Noe inuentus est perfectus
 iustus: et in tempore iracundie
 factus ē reconciliatio. Ideo dimis
 sum ē reliquū terre: cum factū est
 diluuiū. Testamenta sepi posita
 sunt apud illum: ne deleri possit
 diluuiū omnis caro. Abrahā ma
 gnus pater multitudinis gentiū:
 et non ē inuentus similis illi in
 glā. Qui conseruauit legem excel
 si: et fuit in testamento cum illo.
 In carne eius stare fecit testamē
 tum: et in temptatione inuētus
 est fidelis. Ideo iureiurando dedit
 illi glām in gente sua; crescere il
 lum quasi terre cumulum. et ut
 stellas exaltare semen eius: et he
 reditare illos a mari usq; ad mare.
 et a flumine usq; ad terminos fr̄e.
 Et ysaac eodem modo fecit: ppter
 abrahā patrem ipsius. Benedic
 tionē omniū gentiū dedit illi dñs:
 et testamentū confirmauit sup
 caput iacob. Agnouit eū in bene
 dictionibus suis; et dedit illi heredi
 tatem: et diuisit illi partem in
 tribus; duodecim. Et conseruauit
 illi homines miscellie: inuenien
 tes gratiam in oculis oīs carnis.

Dilectus deo et **XLVI**
 hominibus moyses: cui me
 moria in benedictione ē. Simile

illum fecit in glā sanctorum: et mag
 nificauit eum in timore inimicorum:
 et in uerbis suis monstra placuit.
 Glorificauit illum in conspectu re
 gum; et iussit illi coram populo suo:
 et ostendit illi glām suam. In
 fide et lenitate ipsius sc̄in fecit
 illum: et elegit eum ex omni car
 ne. Audiuit enī eum et uocem ip
 sius: et induxit illū in nubem.
 Et dedit illi precepta. et legem
 uite et discipline: docere iacob
 testamentū. et iudicia sua israel.
 Excelsum fecit aaron fr̄em suū:
 et similem sibi de tribu leui. Sta
 tuit ei testamentū eternū: et de
 dit illi sacerdotium gentis: et be
 atificauit illū in gloria. Et circū
 cinxit eum zona iusticie: et indu
 it eū stola glorie: et coronauit eū
 in uasis uirtutis. Circūmpedes ⁊
 femoralia et humerale posuit ei;
 et cinxit eum tintinnabulis au
 reis plurimis in giro. Dare sonitū
 in incessu suo: auditum facere so
 nitum ī templo. in memoriā fili
 is gentis sue. Strolam scām. auro
 et iacincto et purpura. opus tex
 tile uiri sapientis iudicio et ueri
 tate prediti: torto cocco. opus ar
 tificis. gemmis p̄ciosis figurati
 in ligatura auri. et ope lapida
 ry sculptis. in memoriā secundū
 numerū tribuū israel. Corona au
 rea sup mitram eius. expressa si
 gna sanctitatis: glā honoris et
 opus uirtutis. desiderio oculorū
 ornata. Sic pulchra ante ipm

fecit ipse. et caleb filius iephone stare contra hostem: et prohibere gentem a peccis. et pstringere murmur malicie. Et ipsi duo constituti. a piculo sunt liberati: a numero sexcentorum milium perditum: inducit illos in hereditatem. in terra que manat lac et mel. Et dedit dominus ipsi caleb fortitudinem. et usque in senectutem permansit illi uirtus. ut ascenderet in excelsum terre locum: et semen ipsius obtinuit hereditatem: ut uiderent omnes filii israel quia bonum est obsequi sancto deo. et iudices singuli suo nomine. quorum non est corruptum cor. qui non a uersi sunt a domino: ut sit memoria illorum in benedictione: et ossa eorum pululant de loco suo. Et nomen eorum permansit in eternum: permansente ad filios eorum sanctorum uiuorum gloria. Dilectus a domino deo suo samuel propheta domini. renouauit imperium: et unxit principes in gente sua. In lege domini congregationem iudicauit: et iudicium domini iacob. Et in fide sua probatus est propheta: et cognitus est in uerbis suis fidelis: quia iudicium domini lucis. Et inuocauit dominum omnipotentem. in oppugnando hostes circumstantes undique: in oblatione uiri inuolati. Et intonuit de celo dominus: in sonitu magno audientia fecit uocem suam: et contriuit principes tyriorum. et omnes duces philistinum. Et ante tempus finis uite sue et seculi: testimonium prebuit in conspectu domini et christi. Pecunias et usque ad calciamentum

ta ab omni carne non accepit: et non accusauit illum homo. Et post hoc dormiuit: et notum fecit regi. et ostendit illi finem uite sue: et exaltauit uocem eius de terra in propheta. delere impietatem gentis.

Post hec sunt **XLVII**
 Prexit nathan propheta: in diebus dauid. Quali adeps separatus a carne: sic dauid a filiis israel. Cum leonibus lussit quasi cum agnis: in uersis similiter fecit. sicut cum agnis ouium. In iuuentute sua numquam non occidit gigantem. et abstulit obprobrium de gente. In tollendo manum in saxo funde. deiecit exultationem golie: ubi inuocauit dominum omnipotentem. Et dedit in dextera eius tollere hominem fortem in bello: et exaltare cornu gentis sue. Sic in decem milibus glorificauit eum. et laudauit in benedictionibus domini: in offerendo illi glorie coronam. Contriuit enim inimicos undique. et extirpauit philistinum contrarios: usque in hodiernum diem. Contriuit cornu ipsorum: usque in eternum. In omni opere dedit confessionem sancto. et excelso: in uerbo glorie. De omni corde suo laudauit dominum: et dilexit dominum quem fecit illum: et dedit illi contra inimicos potentiam. Et stare fecit cantores contra altare: et in sono eorum dulces fecit modos. Et dedit in celebrationibus decus: et ornauit tempora usque ad consummationem uite: ut laudarent nomen sanctum

dñi. conciliare cor patris ad filiū:
 et restituere tribus iacob. Beati
 sunt qui te audierūt: et in amicitia
 tua decorati sunt. Nam nos uita
 uiuimus tantū: post mortem autē
 non erit tale nomen nr̄m. Helias
 qui in turbine reclusus est: et in he
 lyseo completus ē sp̄s eius. In dieb;
 suis nō p̄tinuit p̄ncipem; et poten
 tia nemo uicit illum. nec superauit
 illum uerbū aliqd̄: et mortuū pro
 ph̄auit corpus eius. In uita sua
 fecit monstra: et in morte mirabi
 lia opatus est. In omnib; istis nō
 penituit p̄ls. et non recesserunt a
 p̄ctis suis; usq; dum abiecti sūt
 de terra sua: et dispersi sunt in
 omnē terram. Et relicta est gens
 perpauca: et p̄nceps in domo da
 uid. Quidam ip̄oz fecerunt qd̄
 placeret deo: alij autē multa cō
 miserunt pecc̄a. Ezechias muni
 uit ciuitatem suam; et induxit ī
 medium ei aquam: et fodit ferro
 rupem. et edificauit ad aquā pu
 teum. In dieb; ip̄ius ascendit sen
 nacherib. et misit rāpsacem: et
 sustulit manū suam contra illos.
 Et extulit manum suā in syon: et
 superbus factus est potentia sua.
 Tunc mota sunt corda et manus
 ip̄oz: et doluerunt quasi parturi
 entes mulieres. Et inuocauerunt
 dñm misericordem; et expanden
 tes manus. extulerunt ad celum:
 et sc̄is dñs deus audiuit cito uo
 cem ip̄oz. Non est cōmemoratus
 peccatorū illoꝝ; neq; dedit illos

inimicis suis: sed purgauit illos ī
 manu ysaię p̄phete sancti. Deiecit
 castra assyrioz: et contriuit illos
 angl̄s dñi. Nam fecit ezechias
 quod placuit deo; et fortiter iuit
 in uia dauid patris sui: quā man
 dauit illi ysaias p̄ph̄a magnus. ⁊
 fidelis in conspectu dei. In diebus
 ip̄ius retro rediit sol: et addidit
 regi uitam. Sp̄u magno uidit ul
 tima: et consolatus est lugentes
 in syon. usq; in sempiternū. Osten
 dit futura. et abscondita: ante
 quam euenirent.

Memoria iosie in compositiōe
 odoris facta: opus pigmen
 tary. In omni ore quasi mel in
 dulcabitur eius memoria: et ut
 musica in conuiuio uini. Ip̄e est
 directus diuinitus ī penitentiā
 gentis: et tulit abhominaciones
 impietatis. Et gubernauit ad
 dñm cor ip̄ius: et in dieb; peccoz
 corroborauit pietatem. Preter da
 uid et ezechiam et iosiam: om̄es
 reges cōmiserunt peccatū. Nam
 reliquerunt legem potentis. reges
 iuda: et cōtempserunt timorem
 dei. Dederunt enī regnū suum a
 liis: et gl̄am suā alienigene gen
 ti. Incenderunt electā ciuitatem
 sanctitatis: et desertas fecerunt
 uias ip̄ius ī manu iheremie. Nā
 male tractauerunt illum qui a
 uentre matris consecratus est. p̄
 pheta: euertere et eruere et p̄dere.
 et iterum edificare et renouare.
 Ezechiel qui uidit conspectum

lib; sonuerunt: et auditā fecerūt
uocem magnā in memoriā co-
ram deo. Tunc omnis pl̄s simul
propauerunt; et ceciderunt in fa-
ciem sup̄ terram. adorare dñm de-
um suum: et dare preces omnipo-
tenti deo excelso. Et amplificaue-
runt psallentes in uocib; suis:
et in magna domo factus est so-
nus suauitatis plenus. Et roga-
uit pl̄s dñm excelsum in prece.
usq; dum p̄fectus est honor dñi:
et munus suū p̄fecerunt. Tunc
descendens manus suas extulit
in omnē congregationem filioꝝ
isrl̄: dare gl̄am deo a labijs suis.
et in nomine ip̄ius gloriari. Et
iterauit orationem suā: uolens
ostendere uirtutē dei. Et plus
orauit dñm omnium. qui magna fe-
cit in omni terra; qui auxit dies
nr̄os a uentre matris nr̄e. et fecit
nobiscum sc̄dm suam misericordiam.
dedit nobis iocunditatē cordis. et
fieri pacem in dieb; nr̄is in isrl̄ p̄
dies sempiternos: credere israhel
nobiscū esse m̄iam dei. ut liberet
es in dieb; suis. Quas gentes o-
dit anima mea: terra autē non
est gens quā oderim. Qui sedet
in monte seyr et philistim: et
stultus pl̄s qui habitat in hyci-
mis. Doctrinam sapie et disci-
pline scripsit in codice isto ihs fi-
lius syrach iherosolimita: qui re-
nouauit sapiam de corde suo. Be-
atus qui in istis uersatur bonis.
Qui ponit illa in corde suo: sapi-

ens erit semp. Si enim hec fecerit.
ad omnia ualebit: quia lux dei
uestigium eius est. **III**

Confitebor tibi dñe rex: et col-
laudabo te dñm saluatorem
meum. Confitebor nomini tuo.
qm̄ adiutor et protector factus
es michi: et liberasti corpus meū
a perditione. a laqueo lingue ini-
que. et a labijs operantiū men-
datum. Et in conspectu astanti-
um factus es m̄ adiutor; et libe-
rasti me sc̄dm multitudinē misere-
cordie nominis tui a rugientib;
pparatis ad escam. de manib; que
rentiū aiām meam. et de multis
tribulationib; que circumdederunt
me. a pressura flame que circū-
dedit me. et in medio ignis non
sum estuatus: de altitudine uen-
tris inferi. et a lingua conuata
et a uerbo mendaci. a rege iniq;
et lingua iniusta. Laudabit usq;
ad mortem aiā mea dñm: et uita
mea appropinquans erat inferno
deorsum. Circumdederūt me un-
diq; et non erat qui adiuuaret.
Respicens eram ad adiutorium
hominū: et nō erat. Memoratus
sum miserie tue dñe et cooperati-
onis tue. que a seculo sunt: qm̄ e-
rius sustinentes te. et liberas eos
de manib; gentiū. Exaltasti sup̄
terrā habitationē meam: et pro
morte defluentis deprecatus sū. In-
uocaui dñm patrem dñi mei: ut
non derelinquat me in die tribu-
lationis mee ⁊ in tempe superboꝝ.

404

sine adiutorio. Laudabo nom̄ tuū
 assidue: et collaudabo illud in
 confessione. Et exaudita est ora
 tio mea; et liberaſti me de pctio
 ne: et eripuisti me de tempore ini
 quo. Propterea confitebor et lau
 dem dicam tibi: et benedicam no
 mini dñi. Cum adhuc iunior sū
 prius qm̄ oberrarem: quesiui sa
 pientiam palam. in oratione mea.
 Ante tempus postulabā pro illa;
 et usq; in nouissimis inquiram e
 am: et florebūt tanqm̄ pcor̄ iua.
 Letatum ē in ea cor meū:ambu
 lauit pes m̄s iter rectum. A iuue
 tute mea inuestigabā eam: incli
 nauit modice aurem meam: et ex
 cepti illam. Multam inueni i me
 ipso sapiam: et multū profeci i
 ea. Danti m̄ sapiam: dabo glo
 riam. Consiliatus sum enim: ut
 facerem illam. Zelatus sum bo
 nū: et nō confundar. Colluctata
 est anima mea cū illa: et in faci
 endo eam confirmatus sum. Ma
 nus meas extendi in altum; et
 in sapientia eius luxit aīa mea:
 et ignorantias meas illumina
 uit. Animā meā dixi ad illam:
 et in agnitionē inueni eam. Pos
 sedi cum ip̄s cor ab inuicio: p̄pter
 hoc non derelinquat. Venter m̄s
 conturbatus ē querendo illam:
 p̄pterea bonam possidebo posses
 sionē. Dedit enim m̄ dominus
 linguam. mercedem meā: et in
 ip̄a laudabo eum. Appropiate
 ad me indocti: et congregate

uos in domū discipline. Quid
 adhuc retardatis. et quid dicitis
 in hys. Anime uſe ſciunt uehe
 menter. Aperui os meum: et locu
 tus sum. Comparate uobis sine
 argento sapiam; et collum ur̄m
 subicite iugo eius: et suscipiat a
 nima ur̄a disciplinam. In primo
 est enim: inuenire eam. Videte
 oculis ur̄is. quia modicum la
 borauit: et inueni in multam re
 quietem. Assumite disciplinā in
 multo numero argenti: et copt
 osum aurum possidete i ea. Le
 tetur anima ur̄a in misericordia ei:
 et non confundemini in laude ip
 sius. Opamini opus ur̄m ante
 tempus: et dabit uobis mercedē
 ur̄am in tempore suo. *Explicit li
 ber ecclesiasticus. Incipit prologus*

in libri ysate prophete.
Nemo cū prophas uide
 rit uersib; esse descrip
 tos. merito estimet eos
 apud hebreos ligari. et aliquid
 simile habere de psalmis uel ope
 rib; salomonis; sed quod in de
 mostene et tullio solet fieri ut p
 cola scribantur et comata: qui
 utiq; prosa et nō uersib; scripse
 runt. Hos quoq; utilitati legen
 tium pudentes: interpretationē
 nouam nouo scribendi genere
 distinximus. Ac p̄mū de ysata
 sciendum. qd̄ in sermone suo di
 scertus sit: quippe ut uir nobilis
 et urbane eloquentie. nec habēs
 quicqm̄ in eloquio. rusticitatis

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text on the right edge of the page, possibly from an adjacent page.]

[Vertical text on the far right edge, possibly a marginal note or page number.]

Nester. 322.
 Job. 329.
 Psalmole salomonis 347.
 Ecclesiastes. 379.
 Canticum. 364.
 Sapientiae. 367.
 Ecclesiasticus. 377.

[Faint handwritten notes in a cursive script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]